МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему: **УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»)**

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0764-еп
спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
освітньої програми економіка підприємства та управління бізнесом

спеціалізації_____
(код і назва спеціалізації)

Єсін А.А.
(ініціали та прізвище)

Керівник доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,
к.е.н., доц. Король С.А.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент професор кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, д.е.н, проф. Коваленко О.В.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Запоріжжя
2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ім. Ю.М. ПОТЕБНІ

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»
(код та назва)
Освітня програма Економіка підприємства та управління бізнесом
(код та назва)
Спеціалізація _____
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри *д.е.н., проф.*
Клопов І.О.

«____» _____2025 року

З А В Д А Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА

Єсін Андрій Анатолійович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проєкту) Управління економічним потенціалом промислового підприємства в умовах викликів війни (на прикладі ПрАТ «Запоріжсклофлюс»)
керівник роботи Король С.А., *к.е.н.*
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом №318-с від «27» лютого 2025 року
2. Строк подання студентом роботи 24 листопада 2025 р.
3. Вихідні дані до роботи *Публічна інформація, що досліджується в роботі; статистичні макроекономічні дослідження. Фахові періодичні видання. Наукові роботи. Публічна інформація за темою. Відкриті джерела інформації*
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Теоретична частина. Досліджено теоретичні та методичні основи управління економічним потенціалом промислового підприємства.
Аналітична частина. Здійснено аналіз економічного потенціалу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» на основі фінансової звітності.
Проєктна частина. Удосконалено підходи до управління економічним потенціалом промислового підприємства в умовах викликів війни.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
Рис. 1.1. Складові економічного потенціалу підприємства, Рис. 1.2. Чинники впливу на формування економічного потенціалу підприємства, Рис. 1.3. Динаміка індексів промислової продукції в цілому і продукції переробної промисловості в Україні у протягом

2007–2024 рр., Рис. 1.4. Динаміка частки переробної промисловості (додана вартість) у ВВП в Україні та у світі в середньому протягом 2001–2024 рр., Рис. 1.5. Динаміка доданої вартості в переробній промисловості України та її співвідношення на душу населення протягом 2001–2024 рр., Рис. 2.1. Загальний вигляд зварювального плавленого флюсу, Рис. 2.2. Обладнання з виробництва зварювальних флюсів методом подвійного рафінування розплаву, Рис. 2.3. Динаміка структури майна ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр., Рис. 2.4. Динаміка обсягу нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2022 – 2024 рр., Рис. 2.5. Динаміка структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс», Рис. 2.6. Динаміка прибутків (збитків) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2021 – 2024 рр., Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнтів стану ресурсів, платоспроможності та фінансової стійкості ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр., Рис. 2.8. Динаміка тривалості фінансового циклу та його складових ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр., Рис. 3.1. Інтегрована модель управління економічною безпекою в напрямку збереження економічного потенціалу підприємства під час війни, Рис. 3.2. Алгоритм інтегрованої моделі управління економічним потенціалом промислового підприємства.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	*Король С.А., доцент кафедри _інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.*	17.09	17.09
2	*Король С.А., доцент кафедри _інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.*	19.10	19.10
3	*Король С.А., доцент кафедри _інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.*	29.10	29.10

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	*Досліджено теоретичні основи управління економічним потенціалом підприємства*	*29.09.2025*	
2	*Огляд джерел інформації з законодавчих та нормативно – правових засад управління економічним потенціалом в умовах війни*	*3.10.2025*	
3	*Збір даних та опрацювання публічної інформації щодо оцінки поточного стану фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс»*	*20.10.2025*	
4	*Досліджено стан економічного потенціалу ПрАТ «Запоріжсклофлюс»*	*01.11.2025*	
5	*Удосконалено підходи до управління економічним потенціалом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» в умовах викликів війни*	*15.11.2025*	

Студент _____ Єсін А.А.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проєкту) _____ Король С.А.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Менсітов І.І.
(підпис) (ініціали та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП…….. 6

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА …….. 10

1.1. Характерні особливості економічного потенціалу підприємства…. 10

1.2. Методичні підходи та організаційні заходи оцінки економічного потенціалу підприємства……..…… 17

1.3. Промисловість України: тенденції та проблеми функціонування під час повномасштабної війни в Україні ……..… 25

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗА ДАНИМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» …….. 39

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» ……. 39

2.2. Дослідження активів та джерел їх формування на ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»…..……. 44

2.3. Аналіз фінансових результатів та коефіцієнтний аналіз ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»……. 56

РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» В НАПРЯМКУ АДАПТАЦІЇ ДО ВИКЛИКІВ ВІЙНИ……. 73

3.1. Удосконалення управління економічною безпекою як передумова збереження економічного потенціалу підприємства в умовах війни ……. 73

3.2. Інструментарій забезпечення ефективності управління економічним потенціалом підприємства під впливом повномасштабної війни …… 78

ВИСНОВКИ……. 85

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…… 91

ДОДАТКИ……. 96

АНОТАЦІЯ

Єсін А.А. Кваліфікаційна робота магістра «Управління економічним потенціалом промислового підприємства в умовах викликів війни (на прикладі ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»): 108 стор., 15 рис., 16 табл., 42 джерел.

Ключові слова: ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, АКТИВИ, КАПІТАЛ, ЧИСТИЙ ПРИБУТОК, АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ

Обгрунтовано теоретичні та методичні основи управління економічним потенціалом підприємства. Здійснено оцінку поточного стану фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс». Запропоновано удосконалення управління економічним потенціалом в напрямку адаптації до викликів війни.

ABSTRACT

Yesin A.A. Master's qualification thesis «Management of the economic potential of an industrial enterprise in the conditions of the challenges of war (on the example of «ZAPORIZHSKLOFLYUS PJSC"): 108 pages, 15 figures, 16 tables, 42 sources.

Keywords: ECONOMIC POTENTIAL, ASSETS, CAPITAL, NET PROFIT, ANTI-CRISIS MANAGEMENT

The theoretical and methodical foundations of managing the economic potential of the enterprise are substantiated. An assessment of the current state of financial and economic activity of PJSC «Zaporizhskloflus» was carried out. It is proposed to improve the management of economic potential in the direction of adaptation to the challenges of war.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Економічний потенціал підприємства є реальною здатністю здійснювати цілеспрямовану виробничо господарську діяльність, яка відповідає стратегії розвитку підприємства. Саме тому, вважаємо, що економічний потенціал підприємства доцільно розглядати як можливість і здатність підприємства розвиватися, у певний момент часу, відповідно до поставлений цілей, у визначеному напрямі нарощувати конкурентні переваги. Функціонування економічного потенціалу підприємства в сучасних умовах змін вимагає створення на державному рівні соціально-економічних умов. Структура економічного потенціалу підприємства представляє собою сукупність наступних структурних компонентів: виробничий потенціал (власний капітал та залучений капітал, платоспроможність, ліквідність, управління дебіторською заборгованістю, управління розподілом прибутку, управління оборотними активами); стратегія розвитку (економічна стратегія, прогнозування, маркетинг, бенчмаркінг, внутрішній консалтинг, контролінг, оцінювання економічних ризиків, конкурентні переваги, диверсифікація продукції, кадровий потенціал, екологічна продукція, сталий розвиток); інвестиційно-інноваційний потенціал (формування активів, інвестиційна привабливість, ефективність інвестицій, формування інвестиційного портфеля, управління оборотними активами); інформаційний потенціал, який є сукупністю механізмів організаційної взаємодії, що дозволяють на основі систематичного аналізу зовнішнього й внутрішнього середовища одержувати необхідний обсяг інформації про поточний стан і передбачувані зміни та кадровий потенціал.

На формування економічного потенціалу підприємства впливає цілий спектр факторів, серед яких можна виділити зовнішні та внутрішні. Серед зовнішніх факторів можна виділити наступні: політична ситуація; державна економічна політика; податкова політика; кредитна політика; інфляція; курси валют; кон’юнктура ринку; екологічна ситуація; бюджетна політика сільської

територіальної громади чи міста. Серед внутрішніх факторів, що впливають на формування економічного потенціалу підприємства виділимо: форма власності; організаційно-правова форма; місцезнаходження; власний ресурсний потенціал; економічна політика; дебіторська заборгованість; кредиторська заборгованість; наявність позикових коштів; прибуток; мотивація працівників; інноваційні здібності працівників; рівень знань, вмінь і навичок менеджерів; інвестиційна привабливість підприємства, території.

Вивчаючи економічний потенціал підприємства (*ЕПП*), доцільно дослідити ключові характеристики (властивості) зазначеного поняття: *динамічність:* параметри життєдіяльності підприємства не є сталою величиною, вони постійно змінюються, так само як і його економічний потенціал. Це зумовлює потребу у проведенні постійного моніторингу й аналізу ЕПП для визначення шляхів його оптимізації й збільшення ефективності використання відповідно до встановлених цілей; *гнучкість та адаптивність* виявляється у здатності підприємства реагувати на зміни зовнішнього середовища господарювання через швидкий перерозподіл (трансформацію) ресурсів, резервів, виробничих потужностей. Отже, економічний потенціал підприємства виступає узагальнюючою характеристикою його виробничо-господарської діяльності та відображає сукупність взаємопов'язаних складових, ефективне функціонування і взаємодія яких у комплексі забезпечують досягнення поставлених цілей відповідно до обраної стратегії розвитку підприємства. Тому, тема магістерського дослідження є актуальною та своєчасною.

Об'єкт дослідження магістерської роботи – процеси управління економічним потенціалом промислового підприємства в умовах викликів війни.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних та практичних підходів до управління економічним потенціалом промислового підприємства в умовах викликів війни.

Мета магістерської роботи – розробка практичних рекомендацій щодо управління економічним потенціалом промислового підприємства в умовах викликів війни.

Для досягнення зазначеної мети в магістерській роботі ***вирішено наступні завдання***:

– досліджено теоретичні та методичні основи управління економічним потенціалом підприємства;

– досліджено проблеми та тенденції розвитку вітчизняної промисловості під час війни;

– здійснено комплексну оцінку поточного стану ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»;

– запропоновано заходи з удосконалення управління економічним потенціалом в напрямку адаптації до викликів війни.

В магістерській роботі використано такі загальнонаукові і спеціальні методи дослідження: діалектичний метод і метод спостережень, методи критичного та порівняльного аналізу і синтезу, системний підхід.

Наукова новизна одержаних результатів магістерського дослідження полягає у наступному:

– ***удосконалено*** концептуальний підхід до управління економічним потенціалом підприємства, який, на відміну від існуючих підходів, *враховує* інструментарій антикризового управління;

– ***набув подальшого розвитку*** методичний підхід до ефективного стратегічного управління потенціалом підприємства, який, на відміну від існуючих, включає запропонований алгоритм інтегрованої моделі управління економічним потенціалом.

Інформаційною базою магістерської роботи є методичні та наукові праці з теми дослідження, нормативні та законодавчі акти України, статистична інформація, фінансова звітність.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати магістерського дослідження пройшли апробацію на Міжнародній

науково-практичній конференції «Інженерні інновації та розбудова національної економіки : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. М. Потебні (15–16 травня 2025 року, м. Запоріжжя) / наук. ред. Н. Г. Метеленко ; Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2025. – 960 с., тема доповіді «Економічна безпека та економічний потенціал підприємства під час війни» (С. 290 – 293).

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 108 стор. Робота містить 15 рисунків, 16 таблиць. Список використаних джерел включає 42 найменувань літературних джерел.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Характерні особливості економічного потенціалу підприємства

Підприємство здатне формувати, розкривати, розвивати та використовувати свій економічний потенціал у відповідних соціально-економічних умовах. Тобто, можна стверджувати, що економічний потенціал підприємства повинен бути спрямований на зміцнення конкурентних позицій. А конкурентну позицію підприємства можна розглядати фінансову стійкість в даному сегменті ринку, яка підтверджена обсягом продажів. Отже, конкурентна позиція підприємства залежить від ключових факторів успіху: знання, вміння, мобільність, інноваційні технології, організація маркетингу, диверсифікація виробництва, розширення асортименту тощо. У дослідженнях зарубіжних вчених, щодо аналізу діяльності підприємств виділено п’ять характерних ознак, зокрема: організаційні, топ-менеджмент, кадрові, ринкові, технічні [1, с. 37 – 58]. Але, в сьогоднішніх умовах функціонування підприємств, таких особливостей є значно більше і найбільш узагальненими є:

– організаційні, що характеризують організаційну форму та структуру підприємства;

– управлінські, які характеризують систему управління та систему планування;

– кадрові, характеризують знання, досвід, навички працівників;

– ринкові, це зокрема, попит, пропозиція, ціна, конкурентоспроможність продукції, якість продукції, обсяги продажу, знання споживчих потреб, репутація ринку, імідж підприємства в цілому;

– технічні, що характеризують виробничі потужності, технології виробництва;

– інноваційні, що характеризують рівень інноваційності технологій виробництва та продукції зокрема;

– економічні, які характеризують наявні та залучені економічні ресурси, темпи зростання прибутку та рентабельності;

– екологічні, що забезпечують відповідність виробленої продукції міжнародним стандартам.

Економічний потенціал підприємства є реальною здатністю здійснювати цілеспрямовану виробничо господарську діяльність, яка відповідає стратегії розвитку підприємства. Саме тому, вважаємо, що економічний потенціал підприємства доцільно розглядати як можливість і здатність підприємства розвиватися, у певний момент часу, відповідно до поставлений цілей, у визначеному напрямі нарощувати конкурентні переваги. Функціонування економічного потенціалу підприємства в сучасних умовах змін вимагає створення на державному рівні соціально-економічних умов. Структура економічного потенціалу підприємства представляє собою сукупність наступних структурних компонентів: виробничий потенціал (власний капітал та залучений капітал, платоспроможність, ліквідність, управління дебіторською заборгованістю, управління розподілом прибутку, управління оборотними активами); стратегія розвитку (економічна стратегія, прогнозування, маркетинг, бенчмаркінг, внутрішній консалтинг, контролінг, оцінювання економічних ризиків, конкурентні переваги, диверсифікація продукції, кадровий потенціал, екологічна продукція, сталий розвиток); інвестиційно-інноваційний потенціал (формування активів, інвестиційна привабливість, ефективність інвестицій, формування інвестиційного портфеля, управління оборотними активами); інформаційний потенціал, який є сукупністю механізмів організаційної взаємодії, що дозволяють на основі систематичного аналізу зовнішнього й внутрішнього середовища одержувати необхідний обсяг інформації про поточний стан і передбачувані зміни та кадровий потенціал. Орєхова А.І. економічний потенціал підприємства

розглядає з точки зору таких складових (рис. 1.1), що на нашу думку є більш диверсифікованим підходом.

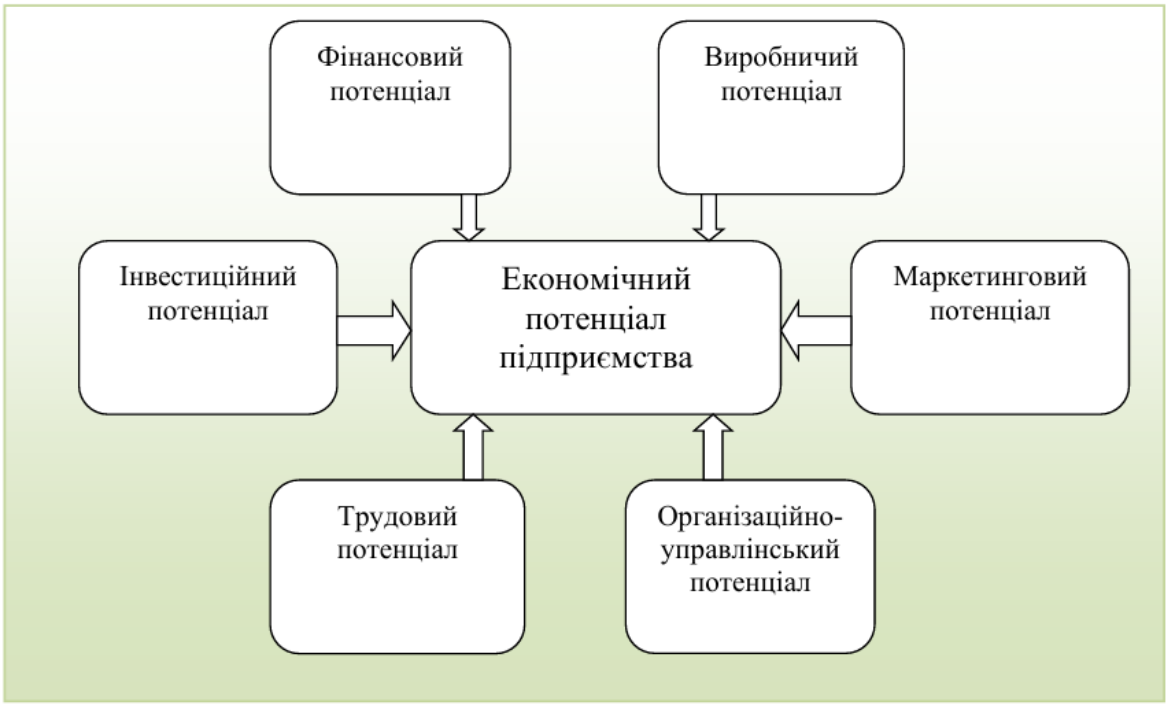

Рисунок 1.1 – Складові економічного потенціалу підприємства

Мінімізація економічних ризиків, збереження гарантованої ліквідності та платоспроможності підприємства виступає головною ціллю функціонування підприємства в умовах змін. Узагальнення результатів проведених досліджень дає змогу дійти висновку, що економічний стан підприємств в Україні не дозволяє їм успішно функціонувати в умовах ринкової економіки через специфічні особливості фінансів і недостатню фінансову підтримку з боку держави [3, с. 142]. Це зумовлює необхідність розробки науково обґрунтованих заходів, напрямів активізації підприємництва [4, с. 8-9], спрямованих на зміцнення економічного потенціалу підприємства.

Функціонування підприємства в умовах змін тісно взаємозалежить від розвитку компетенцій самого підприємства. Зокрема, можливості підприємства доцільно розглядати, як здійснення послідовної виробничо господарської діяльності, а здатності проявляються у властивостях

економічного потенціалу. Втілення можливостей відбувається через створення підприємством цінностей, які є універсальною характеристикою виконання основних поставлених завдань, а цінності, які створюються, конкретизуються у результатах, а саме у набутих підприємством вигодах [5, с. 141 – 145]. Втілення можливостей відбувається через створення підприємством цінностей, які є універсальною характеристикою виконання основних поставлених завдань, а цінності, які створюються, конкретизуються у результатах, а саме у набутих підприємством вигодах.

Можливість інтеграції технічних, технологічних, управлінських та організаційних знань для кожного підприємства тісно взаємопов'язана з наступними ключовими компетенціями (рис. 1. 2):

– зовнішні та внутрішні відносини підприємства, що визначають відносини з працівниками, постачальниками, замовниками, конкурентами, що створює для підприємства можливості здобувати організаційні знання та набувати гнучкої реакції щодо змін навколишнього середовища;

– імідж підприємства - стратегічна позиція підприємства в очах клієнтів. Клієнти отримують інформацію щодо підприємства, його продукції та формують власну думку;

– інновації – виробництво нових, якісніших продуктів, пошук економічно ефективних рішень у галузі техніки, технології, організації та управління.

Ринкові зміни змушують підприємства швидше реагувати на потреби клієнтів. Ці потреби можна задовольнити завдяки інноваціям, особливо продуктовим, які як нові продукти розширюють виробничий портфель та збагачують ринкові пропозиції; - власні джерела конкурентної переваги, а саме, природна монополія, ексклюзивність (наприклад, ліцензії, концесії), які сприяють економічному успіху підприємств та довгостроковому розвитку.

Разом з тим, на формування економічного потенціалу підприємства впливає цілий спектр факторів, серед яких можна виділити зовнішні та внутрішні. Серед зовнішніх факторів можна виділити наступні: політична ситуація; державна економічна політика; податкова політика; кредитна

політика; інфляція; курси валют; кон'юнктура ринку; екологічна ситуація; бюджетна політика сільської територіальної громади чи міста. Серед внутрішніх факторів, що впливають на формування економічного потенціалу підприємства виділимо: форма власності; організаційно-правова форма; місцезнаходження; власний ресурсний потенціал; економічна політика; дебіторська заборгованість; кредиторська заборгованість; наявність позикових коштів; прибуток; мотивація працівників; інноваційні здібності працівників; рівень знань, вмінь і навичок менеджерів; інвестиційна привабливість підприємства, території.

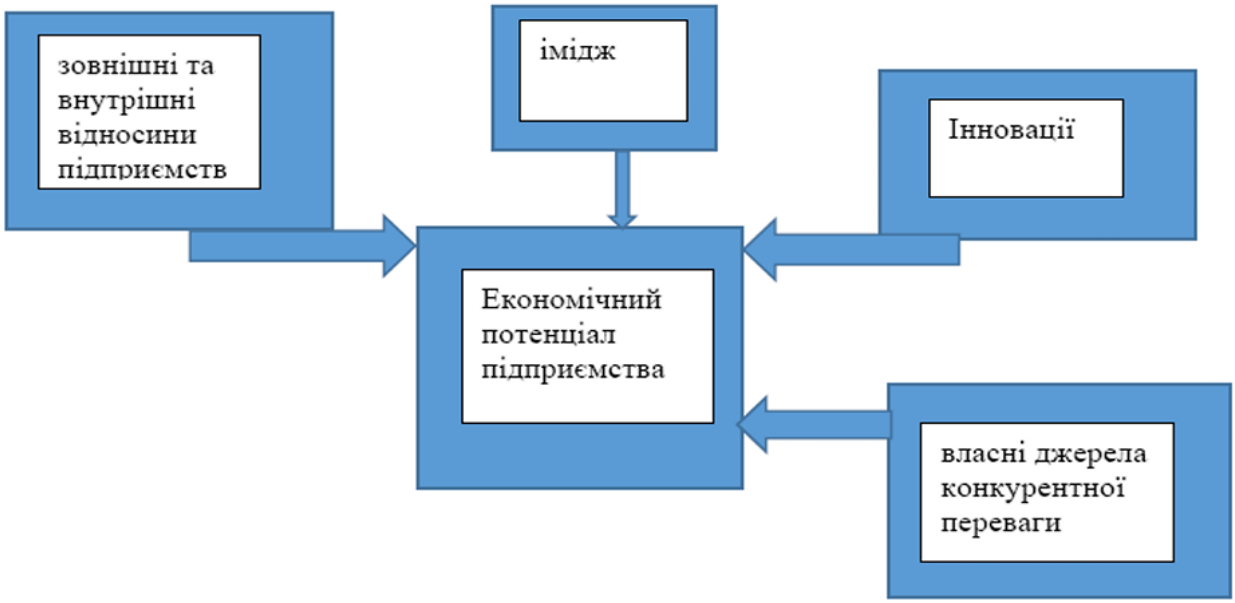

Рисунок 1.2 – Чинники впливу на формування економічного потенціалу підприємства

Розвиток підприємства, а відповідно формування і нарощування його економічного потенціалу перебуває у тісному взаємозв`язку і взаємозалежності від зовнішнього середовища. Маємо тут на увазі конкретну територію, на якій підприємство веде свою виробничо-господарську діяльність. Зміна економічного потенціалу відбувається в результаті виробничо-господарської діяльності підприємства, з урахуванням особливостей функціонування ринку. Діагностика структури та використання економічного потенціалу підприємства дозволяє виявити резерви його

нарощування, тобто визначити комплекс взаємопов'язаних, скоординованих виробничо-господарських заходів, що відповідають стратегії розвитку підприємства. Це насамперед вдосконалення цінової, кредитної, амортизаційної, страхової політик підприємства. Головна ціль нарощування економічного потенціалу підприємства полягає в розробці та реалізації комплексу скоординованих на правовій основі виробничо-господарських заходів спрямованих на зростання всіх його структурних компонентів як у короткостроковому періоді, так і в перспективі. Основна ціль виробничо-господарської діяльності підприємства – це: нарощування економічного потенціалу підприємства; зростання прибутку; підвищення конкурентоспроможності підприємства; підвищення конкурентоспроможності продукції (товарів, послуг); використання інноваційних технологій; інвестиційна привабливість; підвищення якості продукції (товарів, послуг); розширення сегменту ринку; зростання заробітної плати працівників; розвиток виробництва; поліпшення умов праці працівників; підвищення іміджу підприємства.

Доцільно підкреслити, що використання системно-комплексного підходу дозволило розглянути економічний потенціал підприємства не лише як обсяг ресурсів, а й, як наявність можливостей та здібностей, що допомогло серед структурних компонентів виділити виробничий, кадровий, інформаційний, інвестиційно-інноваційний потенціали та стратегію розвитку [6 – 9]. Зокрема, використання людського фактору в управлінні економічним потенціалом підприємства сприяє досягненню максимально можливого економічного результату за умови наявності власного капіталу, достатнього для виконання умов платоспроможності та ліквідності, а також можливості залучення інвестицій, використання інноваційних технологій та підходів у виробничих процесах, що забезпечує прозорість як в поточному, так і в майбутньому періодах, сприяє досягненню стратегічних цілей [10 – 12].

Вивчаючи економічний потенціал підприємства (*ЕПП*), доцільно дослідити ключові характеристики (властивості) зазначеного поняття: *динамічність:* параметри життєдіяльності підприємства не є сталою величиною, вони постійно змінюються, так само як і його економічний потенціал. Це зумовлює потребу у проведенні постійного моніторингу й аналізу ЕПП для визначення шляхів його оптимізації й збільшення ефективності використання відповідно до встановлених цілей; *гнучкість та адаптивність* виявляється у здатності підприємства реагувати на зміни зовнішнього середовища господарювання через швидкий перерозподіл (трансформацію) ресурсів, резервів, виробничих потужностей. Тобто основою цієї властивості є внутрішній компенсаційний потенціал підприємства, який визначається спроможністю внутрішніх елементів ЕПП до ефективної самоорганізації; *інноваційність:* саме інновації – рушій прогресу, тому для будь-якого підприємства є надзвичайно важливим своєчасне запровадження інновацій у склад ресурсів, техніки, технологій, вмінь та навичок працівників, що є складовими ЕПП, що своєю чергою створює нові можливості для збільшення результативності та ефективності його використання; *спрямованість на досягнення мети* передбачає, що підприємство в кожний конкретний момент часу завдяки ефективному використанню сформованого економічного потенціалу орієнтоване на досягнення певних цілей, встановленої стратегічної мети в напрямі покращання параметрів свого економічного стану і конкретних результатів; *інтеграція:* ресурси підприємства, які становлять основу його економічного потенціалу (трудові, матеріальні, технічні, фінансові, інноваційні та ін.), не можуть ефективно функціонувати відокремлено. Лише на основі їх оптимального поєднання й несуперечливої взаємодії підприємство може розвиватися й нарощувати свій економічний потенціал (навіть якщо на підприємстві наявне нове високоякісне інноваційне обладнання, але кваліфікація працівників не дозволяє їм з повною ефективністю працювати на ньому, отримуємо ситуацію неефективного використання ресурсів та можливостей підприємства) [10 – 15].

Тому саме на основі збалансованого поєднання та узгодження елементів ЕПП досягається максимально сприятливий вплив на його рівень та ефективність використання; складність дає змогу враховувати, що ЕПП формується не лише на основі наявних ресурсів підприємства, які знаходяться у певній кількості на певний момент часу. Він є складною системою, яка також включає наявні у підприємства можливості, сформовану систему взаємо зв'язків, резерви стійкості та самовдосконалення; синергічність: взаємодія, взаємозв'язки і взаємозумовленість між складовими ЕПП є основою його цілісності та структурованості, крім того, вони зумовлюють виникнення нових властивостей і якостей, які початково не є притаманними елементам, що входять до складу економічного потенціалу підприємства.

Отже, економічний потенціал підприємства виступає узагальнюючою характеристикою його виробничо-господарської діяльності та відображає сукупність взаємопов'язаних складових, ефективне функціонування і взаємодія яких у комплексі забезпечують досягнення поставлених цілей відповідно до обраної стратегії розвитку підприємства.

1.2. Методичні підходи та організаційні заходи оцінки економічного потенціалу підприємства

Оцінювання економічного потенціалу є базовим елементом системи управління підприємством і передбачає ідентифікацію факторів, що впливають на кінцеві фінансові результати діяльності, а також виявлення внутрішніх резервів активізації виробничо-господарських процесів. Ключовою метою такої оцінки є формування науково обґрунтованої стратегії розвитку підприємства, спрямованої на зниження рівня ризиків та підвищення ефективності використання наявних ресурсів. Визначальними факторами впливу на фінансові результати є фінансовий стан підприємства, який формує основу його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості й дає змогу своєчасно виявляти потенційні фінансові загрози. Водночас важливу

роль відіграють ефективність управління ресурсами, рівень конкурентоспроможності, вплив макроекономічного середовища та стабільність ринкової кон'юнктури, сукупна дія яких визначає результативність функціонування підприємства.

Маслак О.І. [16] вважає, що «формування достатнього економічного потенціалу є метою кожного підприємства й передумовою його успішної, ефективної діяльності, основою стійкого розвитку та максимально результативного функціонування. При цьому варто враховувати профіль діяльності господарюючого суб'єкта, чинники впливу на його загальний економічний стан, а також фазу життєвого циклу підприємства, що надасть змогу максимально точно визначити «слабкі» місця у роботі, перспективи розвитку й формувати достатній потенціал для досягнення поставлених цілей». Варто підкреслити, що фаза економічного циклу розвитку підприємства та відповідного їй економічного середовища має вплив на зміну пріоритетів його виробничо-господарської діяльності, що, в свою чергу, змінює стратегічні цілі його політики. На думку авторів [17] «на стадії процвітання підприємство спрямовує свої сили на використання вигідних економічних умов для досягнення максимального ефекту, отримання найвищих результатів роботи, підвищення своєї конкурентної позиції, розширення існуючих і завоювання нових ринків збуту. На цій фазі життєвого циклу підприємство повинне передбачити неминучий перехід на стадію спаду (рецесії) і вжити всіх можливих заходів для пом'якшення цього процесу. На ста дії рецесії для підприємства пріоритетними завданнями стає мобілізація ресурсів і застосування всіх доступних організаційних заходів для виготовлення та реалізації максимально можливого обсягу продукції (послуг), зацікавлення споживачів у придбанні продукту господарюючого суб'єкта, а також реалізація всіх можливих санаційних заходів з метою недопущення переходу на стадію депресії. У стадії депресії доцільним є згрупування всіх наявних і прихованих можливостей підприємства для подолання кризових явищ, запобігання банкрутству та забезпечення поступового відновлення

платоспроможності й прибутковості господарюючого суб'єкта. У фазі прогресії підприємство все ще зазнає впливу «посткризових» явищ, однак його загальний стан суттєво покращується і метою стає розвиток та досягнення фази процвітання» [17]. Суттєвий вплив на процес формування економічного потенціалу здійснюють чинники внутрішнього і зовнішнього середовищ підприємства, від яких залежить необхідний рівень потенціалу, його структура, особливості та міра використання тих чи інших складових формування.

Маслак О.І. поділяє чинники формування економічного потенціалу на 3 групи: чинники мікросередовища, чинники макросередовища та епізодичні чинники», одні з них – формуються на рівні самого підприємства й обумовлені його організаційними, ресурсними характеристиками, інші – чинники зовнішнього впливу, виникають за межами підприємства (на державному та світовому рівнях). Дана група чинників включає в себе економічні, соціальні, політичні, юридичні умови, що виникають під впливом обмежувальних або стимулюючих заходів з боку державних органів, банків, інвестиційних компаній, політичних сил, громадських організацій тощо. Епізодичні чинники – характеризуються непостійністю, спонтанністю, низьким рівнем прогнозованості; можуть виникати як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищах господарюючого суб'єкта» [16]. Підприємство має здатність формувати, розкривати, розвивати та ефективно використовувати економічний потенціал у відповідних економічних умовах сьогодення. Це дає підстави стверджувати, що економічний потенціал підприємства має бути орієнтований на посилення його конкурентних позицій. Складні нинішні умови воєнного стану негативно позначаються на економічному потенціалі суб'єктів підприємництва і тому важко спрогнозувати вплив окремих складових потенціалу підприємства на кінцеві результати діяльності підприємства. Активізація воєнних дій на території України може мати катастрофічні наслідки для підприємства: від скорочення економічної активності до припинення діяльності або взагалі до повної втрати ресурсів.

Але, незважаючи на тяжкі обставини, українські підприємства на основі гнучкості та досвідченого управління змогли адаптуватися до нових умов й продовжують свою діяльність, й тим самим створюють умови для збереження фінансово-економічного потенціалу та його примноження [19]. Водночас значна частина підприємницьких структур не лише зуміла зберегти безперервність своєї діяльності, а й адаптувала її до потреб воєнного періоду, демонструючи високий рівень ініціативності, стійкості та соціальної відповідальності та стабільності розвитку.

На нашу переконливу думку доцільно також здійснювати повноцінний аналіз економічного потенціалу за даними фінансової звітності, тому нами запропоновано комплексний метод коефіцієнтного аналізу та аналіз фінансової звітності за даними Балансу і Звіту про фінансові результати. У табл. 1.1 нами систематизовано показники оцінки економічного потенціалу за даними фінансової звітності відповідно до методики [20].

Таблиця 1.1

Перелік показників та джерел інформації для здійснення комплексного аналізу економічного потенціалу за даними фінансової звітності

№	Найменування індикатора	Алгоритм розрахунку та джерело вхідної інформації
1	2	3
1	Частка основних засобів в активах підприємства, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1010 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}} \times 100$
2	Частка активної частини основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 14} + \text{р. 140 гр. 14)}}{\text{ф. №1 р. 1010 гр. 4}} \times 100$
3	Коефіцієнт зносу основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1012 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 4}} \times 100$
4	Коефіцієнт зносу активної частини основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 15} + \text{р. 140 гр. 15)}}{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 3} + \text{р. 140 гр. 3)}} \times 100$

5	Коефіцієнт оновлення, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 р. 260 гр. 5}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 3}} \times 100$
6	Коефіцієнт вибуття, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 р. 260 гр. 8}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 3}} \times 100$
7	Співвідношення суми основних засобів основної діяльності до суми основних засобів підприємства станом на кінець року, відсотків	$\frac{\text{ф. №11-ОЗ р. 140 гр. 7}}{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 7}} \times 100$
8	Ступінь придатності основних засобів у межах нормативного строку служби, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1012 гр. 4} - \text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 11}}{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 7} - \text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 11}} \times 100$
9	Питома вага повністю зношених основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 11}}{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 7}} \times 100$
10	Маневреність власних оборотних засобів	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495} - \text{р. 1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}$
11	Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	$\frac{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}{\text{ф. №1 (р. 1595} + \text{р. 1695)гр. 4}}$
12	Коефіцієнт покриття	$\frac{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
13	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{ф. №1 р. (1195-1100-1101-1102-1103-1104-1110-1170)гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
14	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	$\frac{\text{ф. №1 р. (1160} + 1165 + 1166 + 1167) \text{ гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
15	Частка оборотних коштів в активах, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}} \times 100$
16	Частка власних оборотних коштів в їх загальній сумі, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495} - \text{р. 1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}} \times 100$

17	Частка власних оборотних коштів у покритті запасів, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495} - \text{р. 1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. (1100+1101+1102+1103+1104+1110) гр. 4}} \times 100$
18	Частка запасів у оборотних активах, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. (1100+1101+1102+1103+1104+1110) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}} \times 100$
19	Коефіцієнт покриття запасів	$\frac{\text{ф. №1 р. (1495+1595+1695-1425-1430-1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. (1100+1101+1102+1103+1104+1110) гр. 4}}$
20	Коефіцієнт фінансової автономії	$\frac{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}}$
21	Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
22	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4} - \text{ф. №1 р. 1095 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
23	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}}$
24	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1095 гр. 4}}$
25	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
26	Коефіцієнт структури позикового капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}$
27	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	$\frac{\text{ф. №1 р. 1595 гр. 4} + \text{ф. №1 р. 1695 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
28	Показник фінансового левериджу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4} - \text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
29	Коефіцієнт забезпечення власними засобами	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495+1520+1521+1525+1526+1530+1535+1540+1545+1665-}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}$
30	Продуктивність праці, тис. гривень / особу	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1-ПВ(місячна)р. 1040}}$
31	Фондовіддача, гривень / гривень	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1010}(\frac{\text{гр. 3} + \text{гр. 4}}{2})}$

32	Оборотність коштів у розрахунках, оборотів	$\frac{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.3+ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·}}{2}\right.}$
33	Час обороту коштів у розрахунках, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.3+ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.4}}{2}\right.}$
34	Оборотність запасів, оборотів	$\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.3+ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.}}{2}\right.}$
35	Час обороту запасів, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.3+ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.4}}{2}\right)\right.}$
36	Час обороту кредиторської заборгованості, днів	$\frac{\text{ф. №1}\left(\text{р. 1595}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)+\text{р. 1695}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)\right)\times 360}{\text{ф. №2 р. 2050 р. 3}}$
37	Тривалість операційного циклу, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.3+ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.4}}{2}\right.}+\frac{+360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.3+ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.4}}{2}\right)\right.}$
38	Тривалість фінансового циклу, днів	$\frac{360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.3+ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.4}}{2}\right.}+\frac{+360/}{\left(\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.3+ф.№1 р.(1100·1101·1102·1103·1104·1110)гр.4}}{2}\right)\right.}-\frac{\text{ф.№1}\left(\text{р.1595}\left(\frac{\text{гр.3+гр.4}}{2}\right)+\text{р.1695}\left(\frac{\text{гр.3+гр.4}}{2}\right)\right)\times 360}{\text{ф.№2 р.2050 р.3}}$
39	Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	$\frac{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140·1145·1155)гр.3+ф.№1 р.(1040·1120·1125·1130·1135·1140}}{2}\right.}{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}$
40	Оборотність власного капіталу, оборотів	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1495}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)}$
41	Оборотність сукупного капіталу, оборотів	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1300}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)}$
42	Коефіцієнт стійкості економічного росту	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3} - \text{ф. №4 р. 4200 гр. 7}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
43	Поточна платоспроможність	ф.№1 р.(1030 +1035+1160+1165+1166+1167-1595-1695)гр.4

44	Коефіцієнт Бівера	$\frac{ф.№2\ р.(2350\ або\ 2355) гр.3 + ф.№2\ р.2515\ гр.3}{ф.№1\ р.(1595+1695) р.4}$
45	Рентабельність продукції, відсотків	$\frac{ф.№2\ р.(2090\ або\ 2095) гр.3}{ф.№2\ р.2050\ р.3} \times 100$
46	Рентабельність діяльності, відсотків	$\frac{ф.№2\ р.(2350\ або\ 2355) гр.3}{ф.№2\ р.2000\ р.3} \times 100$
47	Рентабельність активів, відсотків	$\frac{ф.№2\ р.(2350\ або\ 2355) гр.3}{ф.№1\ р.1300\ (\frac{гр.3+гр.4}{2})} \times 100$
48	Рентабельність сукупного капіталу, відсотків	$\frac{ф.№2\ р.(2350\ або\ 2355) гр.3}{ф.№1\ р.1900\ (\frac{гр.3+гр.4}{2})} \times 100$
49	Рентабельність власного капіталу, відсотків	$\frac{ф.№2\ р.(2350\ або\ 2355) гр.3}{ф.№1\ р.1495\ (\frac{гр.3+гр.4}{2})} \times 100$
50	Період окупності власного капіталу	$\frac{ф.№1\ р.1495\ (\frac{гр.3+гр.4}{2})}{ф.№2\ р.(2350\ або\ 2355) гр.3}$

Слід зазначити, що ключові статистичні дані підприємства, які можна використовувати для визначення фінансової стійкості, прибутковості, зростання активів та генерування доходу підприємства важко використовувати, оскільки багато підприємств використовують різні системи та методи обліку. Використання основних економічних показників може покращити розуміння результатів діяльності підприємства, але вони не дають повної картини, оскільки вимірюють лише основні аспекти діяльності. Отже, ефективне використання основних елементів фінансового аналізу дозволяє краще зрозуміти деякі аспекти підприємницької та економічної діяльності в цілому з метою повноцінної характеристики процесів, формування та використання фінансових результатів. Таке дослідження допомагає визначити конкурентоспроможність підприємства на ринку та його здатність підвищувати рівень ефективності, стан організації, включаючи ринкові умови та показники життєздатності, продуктивності, ефективності та грошового потоку, а також кризові умови функціонування Це методологія, яка використовує дані фінансової звітності, дозволяє оцінити наскільки

життєздатним є підприємство з точки зору його фінансової стійкості, стабільності та перспектив ефективності діяльності у довгостроковому періоді, розуміючи, що фінансовий результат (прибуток) – основне джерело задоволення інвестиційних потреб підприємства у довгостроковій перспективі, а економічний потенціал – визначає перспективи розвитку підприємства.

1.3. Промисловість України: тенденції та проблеми функціонування під час повномасштабної війни в Україні

Промисловість України під час війни перебуває у кризовому стані через руйнування інфраструктури (енергетика, транспорт), зупинку або релокацію підприємств (особливо металургія, хімія, ОПК), відтік кваліфікованих кадрів, логістичні та фінансові проблеми, а також падіння попиту, що призвело до значного скорочення виробництва, падіння ВВП у 2022 році та сповільнення відновлення у 2023 – 2025 роках, попри певні ознаки адаптації.

Підприємницький сектор є одним із основних джерел підтримки функціонування національної економіки в умовах війни. Він відповідає за забезпечення ринку та населення необхідними товарами та послугами, наповнює бюджети різних рівнів доходами у вигляді податкових платежів, створює робочі місця, забезпечує формування справедливих ринкових відносин у державі. Водночас руйнування підприємств та інфраструктури, порушення логістики, дефіцит електроенергії, скорочення пропозиції товарів та послуг, зростання виробничих витрат, значний рівень корупції, а також низька платоспроможність населення продовжують суттєво впливати на ведення та розвиток бізнесу під час війни.

У цілому економічна та соціальна сфери України у 2022–2023 рр. під дією повномасштабної збройної агресії російської федерації опинилась у надскладній ситуації, що відповідно негативно впливає на умови ведення бізнесу. Зокрема, падіння вітчизняної економіки у 2022 р. було найглибшим за

всю історію України. Так, за офіційними даними Державної служби статистики України, реальний ВВП у 2022 р. зменшився на 29,1 % (у першому кварталі падіння становило 14,9 %; у другому – 36,9 %; у третьому –30,6 % та у четвертому – 31,4 %). У цінах попереднього року, тобто без впливу інфляції, він становив 3,86 трлн грн проти 5,45 трлн грн у 2021 р. [21]. Спад реального ВВП був найбільшим за період незалежності України, а рівень ВВП повернувся до початку 2000-х рр. Утім, падіння було меншим, ніж очікувалося на початку вторгнення, завдяки високій здатності бізнесу та домогосподарств до адаптації, а також стійкості енергетичної системи. Щодо прогнозів на 2023 р., то Законом України «Про державний бюджет» передбачено зростання реального ВВП на 3,2 %. Водночас міжнародне рейтингове агентство Moody's прогнозує, що на Україну чекає невелике скорочення реального ВВП на 2 % у 2023 р. Національний банк очікує незначного зростання реального ВВП у 2023 р. – на 0,3 %. Також прогнозується зростання у 2024 р. на 4,1 %, а у 2025 р. – до 6,4 % [22].

Незважаючи на активні бойові дії та обстріли цивільної інфраструктури, представники бізнесу продовжують пом'якшувати негативні очікування щодо власного розвитку та динаміки виробництва товарів і послуг. Про це свідчать дані чергової хвилі досліджень стану українського бізнесу, яку провели Advanter Group, Центр розвитку інновацій, Офіс з розвитку підприємництва та експорту, національний проєкт «Дія.Бізнес» у період 31.05–11.06.2023 р. [23]. Аналізуючи значення Індексу активності бізнесу UBI (Ukrainian Business Index), який показує активність бізнесу, його спроможність нарощувати товарообіг, створювати робочі місця, можна побачити, що у червні 2023 р. він становив 35,34 (зі 100 можливих), тобто зріс порівняно з квітнем 2023 р. (34,03), і значенням, отриманим у червні 2022 р. (22,73). Водночас, якщо цей показник нижче 50, це свідчить про негативні очікування бізнесу від подальшого розвитку подій. Тому зростання індексу свідчить радше про втому бізнесу від невизначеності і бажання інтенсифікуватися, ніж про покращення економічної ситуації. Необхідно зазначити, що протягом 2020–2023 рр. цей

індекс перебував у зоні негативних очікувань бізнесу і лише з червня 2021 р. до лютого 2022 р. потрапив у зону позитивних очікувань (тобто був вище 50) [23; 24].

Знищення та пошкодження виробничих фондів, порушення ланцюгів постачань і каналів збуту приводять до високого попиту на робочий капітал та проєктне фінансування, яке нині обмежується переважно державними програмами [25, с. 53]. Доступ до кредитних ресурсів та грантових програм, які оголошені урядом, є одними з головних проблем для суб'єктів бізнесу з початку війни. Незважаючи на активну державну підтримку (за кредитною програмою 5-7-9 %, урядовим проєктом «єРобота» та ін.), у тому числі цільові програми для деяких галузей (наприклад, сільського господарства та роздрібної торгівлі), бізнес продовжує стикатися із серйозною нестачею ліквідності.

Основна частина бізнесу – це людські ресурси. Проблема браку кадрів є однією з вирішальних для розвитку, продовження функціонування, побудови бізнесу. «З початком війни знайти працівників із необхідними навичками та знаннями стало ще складніше через такі додаткові фактори, як мобілізація, трудова міграція (як зовнішня, так і внутрішня) та зруйноване житло в регіонах, що постраждали від війни. У звільнених областях та областях, де тривають бойові дії, продовжується значний дефіцит робочої сили. Внутрішнє переміщення зробило робочу силу менш дорогою, але є невідповідність між набором навичок ВПО та потребами роботодавців. Проблема є актуальною для більшості галузей (особливо для трудомістких галузей, таких як сільське господарство, текстильна промисловість, виробництво одягу та взуття тощо), за винятком галузей обслуговування, де споживчий попит значно знизився (наприклад, туризм, HoReCa, розваги)» [25, с. 54].

Крім розглянутих вище проблем, які менш негативно пливають на стан підприємництва, але залишаються серед актуальних перешкод для бізнесу, належать: розрив ланцюжків постачання, брак палива, проблеми з електроенергією, руйнування виробничих потужностей, відсутність

необхідних сировини та матеріалів, недобросовісність конкурентів, пошкодження майна у результаті активних бойових дій, корупція. Експортери стикаються зі значними проблемами у транспортуванні продукції на зовнішні ринки з огляду на блокування українських морських портів російським флотом та вузькі місця у транспортних каналах залізничного та вантажного транспорту [25, с. 13].

Промислове виробництво в Україні за підсумками першого півріччя 2025 року зменшилось на 3,9%, порівняно з аналогічним періодом минулого року [26]. У другому кварталі ситуація трохи покращилась: падіння промвиробництва в річному вимірі уповільнилося до 3,9%, порівняно із 6,1% у першому. Зокрема, найбільше падіння виробництва у першому півріччі зафіксовано у добувній промисловості (на 12,6%). Найгірша ситуація – у видобутку кам'яного та бурого вугілля (-36,6%) та нафто-газовидобуванні (-11,2%). Останнє загострює потребу у закупівлі імпортного палива на фініші підготовки до наступного опалювального сезону, а також призвело до проблем у суміжній галузі нафтоперероблення, яка просіла на 16,6%. Тенденції в переробній промисловості України вказують на катастрофічний занепад в національному господарстві, що відбувся протягом останніх десятиліть під впливом різноманітних деструктивних факторів зовнішнього і внутрішнього характеру, а також відсутності протидії цим чинникам засобами промислової політики (рис. 1.3).

Наявна динаміка індексів промислової продукції в Україні дає можливість простежити три ключові етапи занепаду вітчизняного виробничого потенціалу: руйнівні наслідки світової фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр., в результаті чого промисловість скоротилася на чверть відносно пікового значення 2007 р.; поступова втрата російського ринку в результаті проведення агресором політики імпортозаміщення (2011–2013 рр.) з подальшою окупацією Автономної Республіки Крим й окремих районів Донецької і Луганської обл. (2014–2015 рр.), внаслідок чого за підсумками 2015 р. промислове виробництво України склало всього 68,5% від рівня 2007

р.; широкомасштабне військове вторгнення країни-агресора у 2022 році з подальшою окупацією п’ятої частини території України і знищенням численних виробничих потужностей, що призвело до занепаду окремих галузей вітчизняної переробної промисловості, а відповідний індекс у 2024 р. сягнув лише 49,7% від рівня 2007 р.

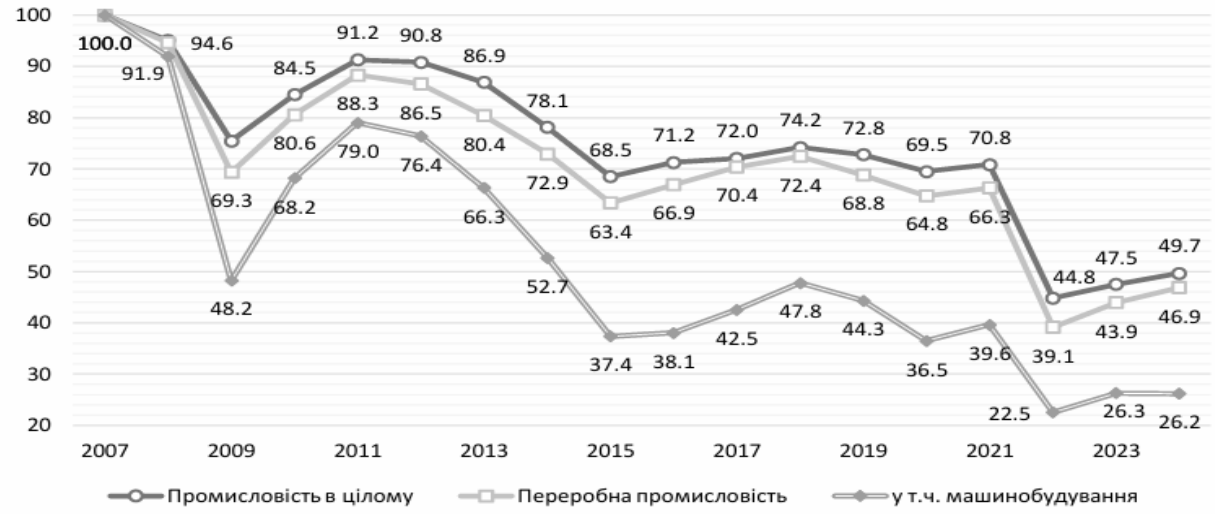

Рисунок 1.3 – Динаміка індексів промислової продукції в цілому і продукції переробної промисловості в Україні у протягом 2007–2024 рр. (базовий темп росту – 2007 рік), *розраховано на підставі [27]*

При цьому з рис. 1.4 простежується, що темпи падіння переробних галузей постійно випереджають негативну динаміку по промисловості в цілому, тоді як тенденції у секторі машинобудування зокрема є чи не найбільш нищівними. Так, у 2024 р. виробництво машинобудівної продукції в Україні склало всього 26,2% від рівня 2007 року. Необхідно наголосити, що протягом усього досліджуваного періоду обсяги промислового виробництва в Україні не перевищили найбільшого значення, зафіксованого напередодні виникнення світової фінансово-економічної кризи. Таким чином, деіндустріалізація в Україні супроводжується посиленням структурних дисбалансів, обумовлених зростанням частки сировинних секторів у загальному промисловому виробництві з одночасним прискореним занепадом переробних виробництв, передусім високотехнологічних.

Новітні дослідження доводять, що на глобальному рівні серед усіх секторів промислового виробництва найбільший динамізм притаманний саме переробним галузям, тоді як добувні галузі розвиваються надзвичайно мляво. Так, протягом 2015–2024 рр. світова переробна промисловість зросла на понад 20%, в той час як видобувна – менш ніж на 5%. Більше того, серед переробних галузей найвищі темпи росту у вказаний період зафіксовані для середньо- і високотехнологічних виробництв (близько 33%), а галузі промисловості з рівнем технології нижчим за середній показали зростання лише на 11% [28, с. 23]. Отже, структурні перекоси в промисловості знижують потенційні темпи відновлення української економіки після шоку широкомасштабного вторгнення, навіть беручи до уваги низьку базу порівняння. Скромні показники макроекономічного і промислового зростання за підсумками 2024 р. ілюструють це твердження. Очевидно, що невпинне й різке скорочення виробництва товарів переробної промисловості призвело до кардинальної деіндустріалізації економіки України, що проявляється у зниженні частки відповідного сектора у ВВП (рис. 1.4) [29].

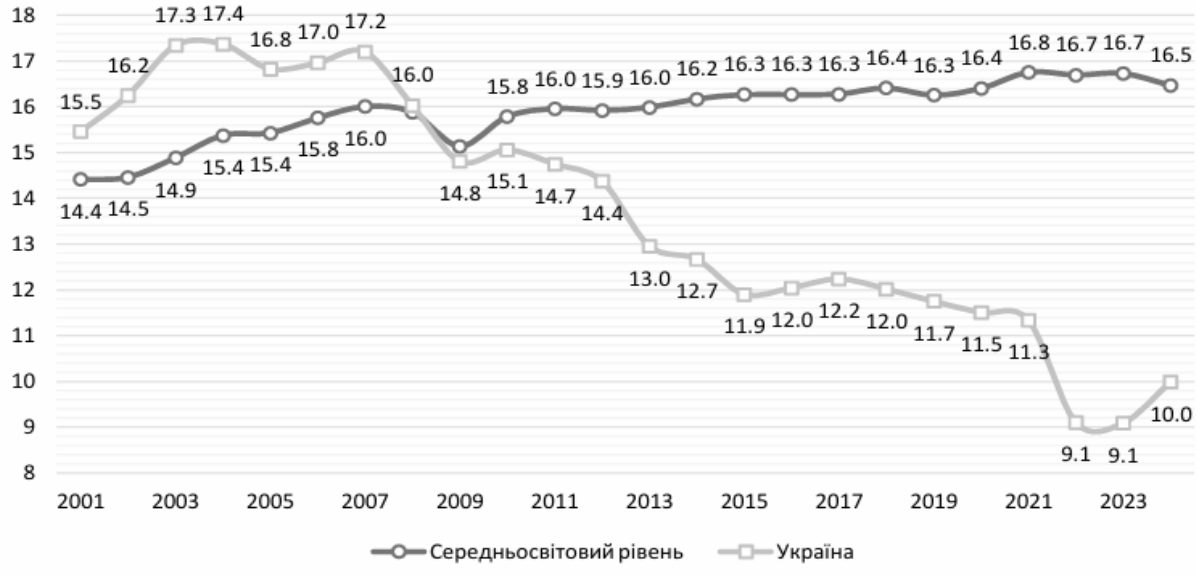

Рисунок 1.4 – Динаміка частки переробної промисловості (додана вартість) у ВВП в Україні та у світі в середньому протягом 2001–2024 рр., %

Частка доданої вартості, виробленої у переробних галузях, до ВВП в Україні становила 16,8–17,4% протягом 2003–2007 років, що залишається найкращими показниками від початку нового тисячоліття. Вже у 2009 р. ця частка упала нижче за середньосвітовий рівень (до 14,8%) та надалі, попри незначні винятки, мала загальну тенденцію до скорочення. Станом на 2021 р. переробна промисловість формувала лише 11,3% валового внутрішнього продукту країни. Очевидно, що з початком широкомасштабного вторгнення вказаний показник прискорив падіння, знизившись до 9,1–10,0% у 2022–2024 рр. Водночас загалом у світі спостерігається стала тенденція до поступового підвищення ваги переробного виробництва у формування ВВП; найбільші гравці на світовому ринку активно розвивають переробну промисловість, зміцнюючи чи повертаючи собі статус великих індустріальних держав [30, с. 21]. Як наслідок, частка переробної промисловості у глобальному ВВП протягом 2001–2024 років збільшилась з 14,4 до 16,5%. У розвинених індустріальних центрах Східної Азії вона сягає близько 24%, в Туреччині – 22%.

Іншим показником для висвітлення процесів деіндустріалізації економіки України може слугувати обсяг переробного виробництва у розрахунку на душу населення. На відміну від підходу, що передбачає оцінку співвідношення до ВВП, він дозволяє усунути похибку щодо розміру економіки, яка може призводити до невиправдано завищених індикаторів для невеликих країн і занижених для одних із найбільших економік світу (рис. 1.5) [29]. Як видно, у фіксованих цінах найвищого рівня додана вартість у переробній промисловості України досягла в 2007 р. (20,2 млрд дол. США). У цей же період спостерігається найвищий рівень промислової доданої вартості у перерахунку на душу населення (436,0 дол. США). Характерно, що після кризи 2014–2015 рр. за своїми масштабами переробна промисловість України стабілізувалася на рівні, який раніше спостерігався у 2001–2002 рр. (240,9–270,9 дол. США), що в 1,6–1,8 рази менше ніж на піку 2007 року.

Рисунок 1.5 – Динаміка доданої вартості в переробній промисловості України та її співвідношення на душу населення протягом 2001–2024 рр., %

Після широкомасштабного вторгнення обсяги доданої вартості в секторі на душу населення впали до 165,1–208,1 дол. США, і це з урахуванням скорочення кількості населення з 43,5 млн до 37,9 млн осіб. Для порівняння, у КНР додана вартість в переробній промисловості на душу населення у 2023 р. сягнула 3443,0 дол. США у постійних цінах 2015 р., у Польщі – 2623,3 дол., у Туреччині – 2519,0 дол., у Румунії – 2095,1 дол., у Німеччині – 8512,1 дол. Звідси, ще напередодні вторгнення Україна за вказаним показником уже відставала від найближчих сусідів приблизно вдесятеро, від КНР – в 13 разів, а від світового лідера (Німеччини) – у 32,2 рази. Ця різниця у показниках наочно демонструє глибину прірви у рівні розвитку переробних галузей в України та індустріально розвинених країнах. Окрім вказаних об’єктивних факторів, до маргіналізації України у світовому виробництві призводить, зокрема, інвестиційний голод у більшості галузей, що посилює структурні диспропорції в переробній промисловості (табл. 1.2). Як видно, стабільно високою в Україні залишається частка капітальних інвестицій (далі – КІ),

спрямованих у харчову промисловість (35,4% від усіх КІ у переробну промисловість у 2024 р.).

Таблиця 1.2

Структура розподілу капітальних інвестицій за видами економічної діяльності в переробній промисловості України [31]

Види економічної діяльності	Код за КВЕД	2012		2017		2024	
		млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
Переробна промисловість	C	42276,8	100,0	73883,8	100,0	82886,6	100,0
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	10–12	13279,7	31,4	18927,6	25,6	29317,3	35,4
Текстильне виробництво; виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	13–15	371,6	0,9	1882,3	2,5	1844,5	2,2
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	16–18	2258,4	5,3	6840,6	9,3	7429,2	9,0
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблки	19	1237,5	2,9	979,4	1,3	1248,3	1,5
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	20	3436,6	8,1	2980,7	4,0	4138,3	5,0
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	21	824,2	1,9	1878,6	2,5	4353,2	5,3
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	22, 23	3790,0	9,0	10439,8	14,1	9313,5	11,2
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	24, 25	9227,8	21,8	17829,1	24,1	14514,6	17,5
Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	26	501,0	1,2	756,2	1,0	1034,2	1,2
Виробництво електричного устаткування	27	673,4	1,6	1484,9	2,0	1275,0	1,5
Виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	28	2781,5	6,6	3290,7	4,5	1489,7	1,8
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	29–30	2815,4	6,7	4781,1	6,5	4590,9	5,5
Виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування	31–33	1079,7	2,6	1812,8	2,5	2337,9	2,8

До початку широкомасштабного вторгнення поступово зростала частка капітальних інвестицій, що припадала на металургійну галузь. У 2019 р. вона досягала 29,4% [32, с. 62], однак за підсумками 2024 р. скоротилася до 17,5%, відображаючи різки занепад галузі у зв'язку із руйнацією найбільших в країні виробничих потужностей на тимчасово окупованих територіях. Поряд з цим, неухильно скорочується частка капітальних інвестицій у машинобудування (охоплює КВЕД 26–30). Якщо у 2012 р. на відповідні види економічної діяльності припадало 16,1% КІ в переробну промисловість, то у 2017 р. вона зменшилася до 14,0%. У 2024 році на тлі воєнних руйнувань цей показник скоротився до 10,1%. У номінальній вартості КІ в машинобудування тим більше суттєво зменшилися порівняно з періодом до вторгнення. Чи не єдиним сектором переробної промисловості, в якому спостерігається стабільне нарощення капітальних інвестицій, незважаючи на руйнівний вплив кризових факторів, залишається деревообробне виробництво та меблева галузь.

Протягом 2012–2024 рр. частка КІ, спрямованих у деревообробку, зросла з 5,3% до 9,0%; у номінальному вираженні інвестиції в галузь сягнули 7,4 млрд грн. Хронічні проблеми спостерігаються і з залученням іноземних інвестицій в українську переробну промисловість. Надважливим аспектом для розуміння проблем переробної промисловості в Україні є також слабка інноваційна активність держави і підприємств. Так, якщо частка витрат на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) складає менше 0,4% ВВП, то наука у країні здатна виконувати лише соціокультурну функцію. За умови, якщо витрати на НДДКР перебувають у діапазоні 0,4–0,9% ВВП, система науки в країні може забезпечувати деякі результати у сфері накопичення новітніх знань, виконуючи таким чином ще й пізнавальну функцію. І лише витрати, вищі за 0,9% ВВП, можуть спрямувати посилення наукового потенціалу на реалізацію прикладних економічних цілей [33, с. 2].

Міжнародні порівняння також свідчать про слабкі позиції наукової сфери України та її здатність до створення і використання інновацій в промисловості. В середньому у світі на НДДКР у 2021 р. було витрачено 2,6%

глобального ВВП. Передовими країнами за цим індикатором є Ізраїль (5,56%), Південна Корея (4,93%), США (3,46%), Японія (3,3%), Німеччина (3,14%), Данія (2,81%), Китай (2,43%), Франція (2,22%) і ін. [34].

Деградація науково-дослідної сфери негативно позначилася на інноваційній діяльності вітчизняних підприємств. Так, впродовж 2000–2020 рр. інноваційну активність в Україні проявляли від 8,5% до 16,6% промислових компаній. Частка інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції промислових підприємств у вказаний період знизилась з 9,4% до 1,9% [35]. Відбулася виразна технологічна примітивізація українського промислового виробництва. Частка промислової продукції переробних галузей, в основі виготовлення якої лежали низькі технології і технології, нижче середнього рівня, у 2012–2020 рр. в Україні зросла з 65,1% до 74,8%. Поряд з цим частка високотехнологічних товарів у структурі доданої вартості переробної промисловості впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. У 2022 р. завдяки мілітаризації виробництва і через руйнацію виробничих потужностей металургійної галузі частка високотехнологічної продукції дещо зросла. Разом із товарами вище середнього технологічного рівня вона зросла до 28,3%. Однак в цілому характерно, що деіндустріалізація української економіки в аналізований період відбувалася передусім внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей. Натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали перш за все розвиток технологічно простіших виробництв.

Отже, впродовж останніх десятиліть економіка України зазнала перманентної та стрімкої деіндустріалізації, яка відбувалася на тлі зовнішніх кризових потрясінь і відсутності системної, цілеспрямованої промислової політики зі боку держави. Частка переробної промисловості у ВВП України скоротилася до 10,0%, що на 6,5 в. п. менше, ніж середньосвітовий рівень. Галузі переробної промисловості України переживають постійний брак капітальних інвестицій, що уможливлюють розширене відтворення

виробництва. При цьому притік прямих іноземних інвестицій залишається вкрай незначним, а в періоди криз та воєнних потрясінь відбувається відтік раніше вкладених інвестицій за кордон. Негативний вплив на перспективи активізації господарської діяльності у переробній промисловості України чинить занепад вітчизняної науково-дослідної сфери. Внаслідок низької інноваційної активності підприємств частка високотехнологічної продукції у структурі доданої вартості переробної промисловості в Україні протягом 2012–2022 рр. впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. Деіндустріалізація української економіки відбувалася, у першу чергу, внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей, натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали передусім розвиток технологічно простіших виробництв. Слід зауважити, що ці деградаційні процеси відбуваються на тлі повномасштабної війни, тому своєчасне визначення рівня фінансової стійкості дозволяє запобігти ризикам її втрати.

Висновки до розділу 1

Економічний потенціал підприємства (ЕПП) є реальною здатністю здійснювати цілеспрямовану виробничо господарську діяльність, яка відповідає стратегії розвитку підприємства. Саме тому, вважаємо, що економічний потенціал підприємства доцільно розглядати як можливість і здатність підприємства розвиватися, у певний момент часу, відповідно до поставлений цілей, у визначеному напрямі нарощувати конкурентні переваги. Тому саме на основі збалансованого поєднання та узгодження елементів ЕПП досягається максимально сприятливий вплив на його рівень та ефективність використання; складність дає змогу враховувати, що ЕПП формується не лише на основі наявних ресурсів підприємства, які знаходяться у певній кількості на певний момент часу. Він є складною системою, яка також включає наявні у підприємства можливості, сформовану систему взаємо зв'язків, резерви стійкості та самовдосконалення; синергічність: взаємодія, взаємозв'язки і взаємозумовленість між складовими ЕПП є основою його цілісності та структурованості, крім того, вони зумовлюють виникнення нових властивостей і якостей, які початково не є притаманними елементам, що входять до складу економічного потенціалу підприємства.

Отже, економічний потенціал підприємства виступає узагальнюючою характеристикою його виробничо-господарської діяльності та відображає сукупність взаємопов'язаних складових, ефективне функціонування і взаємодія яких у комплексі забезпечують досягнення поставлених цілей відповідно до обраної стратегії розвитку підприємства.

Оцінювання економічного потенціалу є базовим елементом системи управління підприємством і передбачає ідентифікацію факторів, що впливають на кінцеві фінансові результати діяльності, а також виявлення внутрішніх резервів активізації виробничо-господарських процесів. Ключовою метою такої оцінки є формування науково обґрунтованої стратегії

розвитку підприємства, спрямованої на зниження рівня ризиків та підвищення ефективності використання наявних ресурсів.

Впродовж останніх десятиліть економіка України зазнала перманентної та стрімкої деіндустріалізації, яка відбувалася на тлі зовнішніх кризових потрясінь і відсутності системної, цілеспрямованої промислової політики зі боку держави. Частка переробної промисловості у ВВП України скоротилася до 10,0%, що на 6,5 в. п. менше, ніж середньосвітовий рівень. Галузі переробної промисловості України переживають постійний брак капітальних інвестицій, що уможливлюють розширене відтворення виробництва. При цьому притік прямих іноземних інвестицій залишається вкрай незначним, а в періоди криз та воєнних потрясінь відбувається відтік раніше вкладених інвестицій за кордон. Негативний вплив на перспективи активізації господарської діяльності у переробній промисловості України чинить занепад вітчизняної науково-дослідної сфери. Внаслідок низької інноваційної активності підприємств частка високотехнологічної продукції у структурі доданої вартості переробної промисловості в Україні протягом 2012–2022 рр. впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. Деіндустріалізація української економіки відбувалася, у першу чергу, внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей, натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали передусім розвиток технологічно простіших виробництв. Слід зауважити, що ці деградаційні процеси відбуваються на тлі повномасштабної війни, тому своєчасне визначення рівня фінансової стійкості дозволяє запобігти ризикам її втрати.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗА ДАНИМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. Підприємство веде свою історію з 1947 року. Завод розташований на лівому березі річки Дніпро близько до річкового порту, вантажної залізничної станції і автомагістралі м. Запоріжжя [36].

У 1944 р. Постановою народних комісарів УРСР та ЦК КПБУ від 11.11.1944 р. №1207 у м. Запоріжжі розпочали будівництво скляного заводу, завданням якого було забезпечувати листовим склом зруйноване війною народне господарство. 5 серпня1947 р. Запорізький скляний завод було введено в експлуатацію. З 1949 р. було організовано виробництво силікату натрію. У 1951 р. введено в дію цех виробництва зварювальних флюсів загального призначення. З 1955 р. підприємство переорієнтується з випуску листового скла на виробництво скляних розсіювачів для машинобудування та біологічних чашок «Петрі». У 1976 році здійснено масштабну реконструкцію підприємства, яка дозволила збільшити асортимент та поліпшити якість флюсів зварювальних плавлених. З 1992 р. запущено виробництво скляного посуду, організовано виробництво силікату натрію розчинного; з 2014 р. організовано виробництво скла натрієвого рідкого. З 2016 р. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» відновлює виробництво виробів з пресованого

безбарвного скла, але, на жаль, під час війни в останній час його виробництво призупинено і продаються тільки складські залишки.

У 2022 р. попри війну в Україні, яку розв’язала рф, на підприємстві освоєно промислове виробництво спеціальних плавлених продуктів-шлаків для використання в шихті при виробництві керамічних флюсів, порошкового дроту та інших зварювальних матеріалів.

Основний вид продукції підприємства – зварювальний флюс – це гранульований порошок з розміром зерен від 0,2 до 4 мм, призначений для здійснення зварювальних процесів. У процесі зварювання гранули плавляться і виділяють газ, а потім при охолодженні утворюють кірку з шлаку. Зварювальні флюси класифікуються за технологією виробництва, хімічним складом, призначенням і іншим характеристикам. Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» виробляє плавлені зварювальні флюси, виготовлені методом подвійного рафінування розплаву і використання мінеральних відходів зварювального виробництва. Новий спосіб варіння флюсів дозволив поліпшити зварювально-технологічні властивості флюсів, знизити потребу в природній сировині, а також вирішує проблему навколишнього середовища.

Рис. 2.1. Загальний вигляд зварювального плавленого флюсу

На підприємстві діють два основні цехи: флюсоваренний, що складається з відділення з випуску флюсу і відділення по випуску силікату натрію, і цех світлотехнічного скла. Допоміжні цехи - цех природоохоронних об'єктів, транспортний, ремонтно-механічний.

В останні роки відзначається стійка тенденція зростання обсягів виробленої продукції і поліпшення економічних показників діяльності підприємства. Цьому в чималому ступені сприяє висока кваліфікація і досвід інженерів і робітників заводу, розробка в тісній співпраці з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. ПАТОНА і впровадження прогресивних методів виробництва, інтенсифікація та автоматизація виробничих процесів, використання сучасних інноваційних механізмів фінансування (завод є учасником технопарку “Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона” Національної Академії Наук України), вдосконалення структури управління.

Завод має унікальне обладнання для виробництва зварювальних флюсів новим способом – методом подвійного рафінування розплаву. Цей найбільш прогресивний спосіб варіння флюсів, захищений патентами, істотно поліпшив зварювально-технологічні властивості флюсів при збереженні сприятливого співвідношення якості до ціни.

Останні роки підприємство стабільно нарощує обсяги виробництва, скорочує енергоємність продукції, постійно проводиться модернізація виробництва, розробляються і впроваджуються нові технологічні процеси і види продукції (рис. 2.2). На газополум'яній флюсовареній печі щорічно виплавляється до 12 тисяч тонн зварювальних флюсів високої якості більше 20-ти найменувань. Електропіч, що працює в парі з газополум'яною піччю (за методом дуплекс-процесу), призначена для виробництва нових марок флюсів та підвищення якості випущених раніше (флюси з низьким вмістом фосфору і сірки). Зварювальні флюси виробництва ПрАТ «Запоріжсклофлюс» стабільно користуються великим попитом як на ринку України, так і за її межами. У цеху працює дві печі з виробництва силікату натрію. Це дає можливість одночасно випускати продукцію двох різних модулів від 1,8 до 3,5, що дуже зручно для

споживачів. У 2001 році освоєно випуск силікату натрію з модулем 2.0, якого раніше на Україні не виробляли. На нього розроблені і затверджені нові технічні умови. Виробництво силікату натрію в 2001 році в порівнянні з 2000 роком зросло в 2 рази. Після проведення реконструкції вузла грануляції силікату в 2002 році, продуктивність збільшилася ще на 20%. Скло рідке натрієве виробляється з 2014 року. Модуль 1,5-3,6 щільність від 1,30 до 1,50.

Рис. 2.2. Обладнання з виробництва зварювальних флюсів методом подвійного рафінування розплаву

В останні кілька років на підприємстві освоєно близько 30 видів нової продукції, які випускаються за технологіями, що базуються на нових розробках, заявлених на патент та мають «ноу-хау», які перевершують найкращі вітчизняні та деякі зарубіжні аналоги, впроваджені нові ресурсозберігаючі та енергозберігаючі технології, постійно ведеться робота

над поліпшенням якості і вдосконаленням технології виробництва продукції, яка вже випускається, що значно підвищило її конкурентоспроможність.

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» приділяє належну увагу охороні навколишнього середовища. На підприємстві проводяться оновлення основних засобів, виконуються ремонти газоочисних споруд та технологічного обладнання, виконуються природоохоронні заходи що дозволяє створювати сприятливу обстановку на території підприємства та його санітарно-захисній зоні - знизити кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скидів стічних вод у каналізаційну мережу, забезпечити належне поводження з відходами. Щорічно на підприємстві проводяться заходи з озеленення території підприємства та його санітарно-захисної зони.

У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ІСМ) та система екологічного менеджменту (СЕМ) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. На ПрАТ «Запоріжсклофлюс» особлива увага приділяється контролю якості сировини та матеріалів, що надходять, і продукції, що відвантажується, дотримання встановлених технологій на всіх ділянках виробництва. З метою збереження провідних позицій на ринку, та підвищення конкурентоспроможності, на підприємстві, як зазначалось, розроблена і впроваджена Система менеджменту якості у відповідності з новою версією ISO 9001:2015 на розробку, виробництво та збут зварювальних флюсів, силікату натрію розчинного, скла натрієвого рідкого, посуду зі скла та розсіювачів скляних. Сертифікація проведена відповідно до затвердженої у TUV NORD CERT методики аудитування та сертифікації. Вся продукція, що випускається ПрАТ «Запоріжсклофлюс», сертифікована [36].

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» пов’язують міцні ділові відносини з споживачами з багатьох країн світу. Найбільш великими країнами-споживачами є Італія, Нігерія, Англія, Німеччина, Казахстан, Болгарія, Грузія, Латвія, Узбекистан. Завод пропонує на експорт всі види своєї продукції: зварювальні флюси, силікати натрію з різними модулями, посуду сортову з пресованого скла, чашки Петрі. Основним експортним продуктом завжди були

зварювальні флюси. В останні роки, завдяки інтенсивній маркетинговій політиці, відбулося також істотне збільшення частки експорту у виробництві скловиробів і особливо силікату натрію. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» застосовує різні схеми поставок продукції: зі складу заводу; на кордон України до пунктів, погоджених з клієнтом; безпосередньо на ринок кінцевого споживача.

З початком повномасштабної війни в Україні ПрАТ «Запоріжсклофлюс» працює в режимі підтримки господарської діяльності та збереження колективу підприємства.

2.2. Дослідження активів та джерел їх формування на ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Комплексний аналіз стану господарської діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за даними фінансової звітності включає аналіз активів та капіталу; аналіз фінансових результатів діяльності підприємства, а також коефіцієнтний аналіз, який характеризує стан платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 році представлено в табл. 2.1. Підприємство має 1968 тис.грн. НМА, тобто інтелектуальну власність, що свідчить про інноваційний вектор розвитку підприємства. Також у підприємства є вкладення в об’єкти незавершених капітальних інвестицій, вартість яких на кінець 2022 року знизилась на 677 тис.грн. Залишкова вартість основних засобів на кінець року становила 77 755 тис.грн. проти 85 572 тис.грн. на початок року, а питома вага основних засобів у структурі активів становила на початок року 37,4%, а на кінець року – 49%. Також у складі необоротних активів є довгострокова дебіторська заборгованість, що свідчить про порушення фінансової дисципліни. Загальний обсяг необоротних активів на початок року становить 95 279 тис.грн. або 41,7%, а на кінець року – 86 604 тис.грн. або 54,6%. Така структура активів є «важкою» і свідчить про високу

питому вагу постійних витрат у собівартості продукції, що викликає ризики втрати прибутковості за умов падіння обсягу виробництва.

Таблиця 2.1

Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 році

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	1 968	0,9	1 965	1,2	-3	0,3	99,8
первісна вартість	1 976	0,9	1 976	1,2	0	0,3	100
накопичена амортизація	8	0,003	11	0,01	3	0,007	137,5
Незавершені капітальні інвестиції	4 045	1,8	3 368	2,1	-677	0,3	83,3
Основні засоби:	85 572	37,4	77 755	49	-7 817	11,6	90,9
первісна вартість	141 412	61,8	143 626	90,5	2 214	28,7	101,6
знос	55 840	24,4	65 871	41,5	10 031	17,1	118
Інвестиційна нерухомість:	215	0,1	210	0,1	-5	0	97,7
первісна вартість	266	0,1	266	0,2	0	0,1	100
знос	51	0,02	56	0,04	5	0,02	109,8
Довгострокова дебіторська заборгованість	308	0,1	220	0,1	-88	0	71,4
Відстрочені податкові активи	3 171	1,4	3 086	1,9	-85	0,5	97,3
Усього за розділом I	95 279	41,7	86 604	54,6	-8 675	12,9	90,9
II. Оборотні активи							
Запаси	66 862	29,2	49 249	31	-17 613	1,8	73,7
Виробничі запаси	23 320	10,2	29 686	18,7	6 366	8,5	127,3
Незавершене виробництво	1 679	0,7	4 143	2,6	2 464	1,9	246,8
Готова продукція	41 863	18,3	15 420	9,7	-26 443	-8,6	36,8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	27 664	12,1	4 375	2,8	-23 289	-9,3	15,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	1 435	0,6	148	0,1	-1 287	-0,5	10,3
з бюджетом	21 182	9,3	6 671	4,2	-14 511	-5,1	31,5
у тому числі з податку на прибуток	4 354	1,9	4 354	2,7	0	0,8	100
Інша поточна дебіторська заборгованість	1 821	0,8	933	0,6	-888	-0,2	51,2
Гроші та їх еквіваленти	12 774	5,6	9 462	6	-3 312	0,4	74,1
Інші оборотні активи	1 657	0,7	1 253	0,8	-404	0,1	75,6
Усього за розділом II	133 395	58,3	72 091	45,4	-61 304	-12,9	54
Баланс	**228 674**	**100**	**158 695**	**100**	**-69 979**	**0**	**69,4**

Зростання питомої ваги необоротних активів може свідчити про капіталізацію майна підприємства в зв’язку з падінням обсягів господарської діяльності, що можна прослідкувати, аналізуючи Звіт про фінансові результати.

Питома вага оборотних активів становить на початок 2022 року 58,3%, а на кінець року 45,4%, в тому числі питома вага запасів становить на початок року 29,2%, а на кінець року 31%. Спостерігається зростання абсолютного обсягу виробничих запасів на 6366 тис.грн., темп росту становить 127,3%; також зростають залишки незавершеного виробництва на 2464 тис.грн., а темп росту становить 246,8%. Навпаки, залишки готової продукції знизились на 26443 тис.грн., тобто підприємство активно відвантажувало продукції зі складів, в результаті чого питома вага залишків готової продукції знизилась з 18,3% на початок року до 9,7% на кінець року. Суттєво знизились залишки дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Так, на початок року ДЗ за товари, роботи, послуги становила 27664 тис.грн. і складала 12,1% в структурі активів. На кінець 2022 року вона склала 4375 тис.грн. або 2,8%, тобто 23289 тис.грн. повернулось у господарський оборот підприємства протягом 2022 року, що позитивно позначилось на його платоспроможності. Також позитивною тенденцією можна вважати зниження дебіторської заборгованості по розрахунках з бюджетом, що також дозволило залучити у господарський оборот власні кошти підприємства. На початок року ця заборгованість становила 21182 тис.грн., а на кінець року – 6671 тис.грн., темп її росту становить 31,5%.

В цілому, обсяг майна підприємства ПрАТ «Запоріжсклофлюс» знизився на 69979 тис.грн., темп його росту становить 69,4%.

Аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 році представлений в табл. 2.2. Впродовж 2023 року на 2744 тис.грн. зросли залишки незавершених капітальних вкладень, що може свідчити про розширення виробничих потужностей підприємства, або про необхідність часткової модернізації виробничого потенціалу. Залишкова вартість основних засобів знижується з 77 755 тис.грн. на початок року до 72058 тис.грн. на кінець року. Позитивною тенденцією у складі необоротних активів є зниження обсягу довгострокової дебіторської заборгованості на 99 тис.грн. Негативним чинником є зростання питомої ваги необоротних активів, що продовжує свідчити про капіталізацію

майна підприємства. Так, на початок року питома вага необоротних активів становила 54,6%, а на кінець року – 65,3%. Пропорційно знижується питома вага оборотних активів: на початок року вона становить 45,4%, а на кінець року 34,7%, що свідчить про звужування обсягу господарської діяльності. Таке припущення є обґрунтованим тому, що одночасно знижується і обсяг майна, темп його росту становить 82,6%, хоча темп падіння обсягу майна у порівнянні з попереднім досліджуваним періодом уповільнився.

Таблиця 2.2

Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 році

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	1 965	1,2	2 043	1,6	78	0,4	104
первісна вартість	1 976	1,2	2 055	1,6	79	0,4	104
накопичена амортизація	11	0,01	12	0,01	1	0	109,1
Незавершені капітальні інвестиції	3 368	2,1	6 112	4,7	2 744	2,6	181,5
Основні засоби:	77 755	49	72 058	55	-5 697	6	92,7
первісна вартість	141 394	89,1	144 458	110,2	3 064	21,1	102,2
знос	63 639	40,1	72 400	55,2	8 761	15,1	113,8
Інвестиційна нерухомість:	210	0,1	206	0,2	-4	0,1	98,1
первісна вартість	266	0,2	266	0,2	0	0	100
знос	56	0,04	60	0,05	4	0,01	107,1
Довгострокова дебіторська заборгованість	220	0,1	121	0,1	-99	0	55
Відстрочені податкові активи	3 086	1,9	5 067	3,9	1 981	2	164,2
Усього за розділом I	86 604	54,6	85 607	65,3	-997	10,7	98,8
II. Оборотні активи							
Запаси	49 249	31	33 595	25,6	-15 654	-5,4	68,2
Виробничі запаси	29 686	18,7	20 649	15,7	-9 037	-3	69,6
Незавершене виробництво	4 143	2,6	1 980	1,5	-2 163	-1,1	47,8
Готова продукція	15 420	9,7	10 966	8,4	-4 454	-1,3	71,1
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4 375	2,8	2 441	1,9	-1 934	-0,9	55,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	148	0,1	144	0,1	-4	0	97,3
з бюджетом	6 671	4,2	4 179	3,2	-2 492	-1	62,6
у тому числі з податку на прибуток	4 354	2,7	4 139	3,2	-215	0,5	95,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	928	0,6	192	0,1	-736	-0,5	20,7
Гроші та їх еквіваленти	9 462	6	4 018	3,1	-5 444	-2,9	42,5
Інші оборотні активи	1 253	0,8	944	0,7	-309	-0,1	75,3
Усього за розділом II	72 086	45,4	45 513	34,7	-26 573	-10,7	63,1
Баланс	**158 690**	100	**131 120**	100	**-27 570**	**0**	**82,6**

Впродовж 2023 року знизився обсяг виробничих запасів на 9037 тис.грн., а саме з 29686 тис.грн. на початок року до 20649 тис.грн. на кінець року, що також є ознакою звуження господарського обороту. Позитивним є зниження залишків незавершеного виробництва, що свідчить про прискорення оборотності оборотних активів, які інвестовані в запаси. Продовжує знижуватись дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги з 4375 тис.грн. на початок року до 2441 тис.грн. на кінець 2023 року, але звертає на себе увагу малий обсяг дебіторської заборгованості. В цілому динаміка оборотних активів свідчить про те, що підприємство не в змозі розширювати обсяг своєї господарської діяльності.

Аналіз майна ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2024 році представлений в табл. 2.3. Продовжується зниження обсягу майна, але відбувається уповільнення темпу зниження. Падіння обсягу майна у 2024 році становить 19204 тис.грн., темп росту 85,4%. Залишкова вартість основних засобів знижується з 72058 тис.грн. на початок року до 67604 тис.грн. на кінець 2024 року. Практично погашено довгострокову дебіторську заборгованість, її залишок на кінець року становить всього 10 тис.грн., що позитивно характеризує якісний склад балансу. Але продовжує зростати питома вага необоротних активів, яка зростає протягом року з 65,3% до 71,9%. Така стійка тенденція свідчить про капіталізацію майна, що є негативним чинником зростання постійних витрат, які у певний період часу можуть привести до збитків у господарській діяльності. На початок року вартість запасів становить 33595 тис.грн., на кінець року – 24104 тис.грн., в тому числі:

- обсяг виробничих запасів знижується з 20649 тис.грн. на початок року до 14376 тис.грн. на кінець року;
- обсяги залишків незавершеного виробництва суттєвих змін не зазнали, на кінець року вони складають 1792 тис.грн. проти 1980 тис.грн. на початок року;
- залишки готової продукції знизились на 3030 тис.грн. і на кінець 2024 року склали 7936 тис.грн.

Таблиця 2.3

Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2024 році

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:	2 043	1,6	2 074	1,9	31	0,3	101,5
первісна вартість	2 055	1,6	2 096	1,9	41	0,3	102
накопичена амортизація	12	0,01	22	0,02	10	0,01	183,3
Незавершені капітальні інвестиції	6 112	4,7	4 417	3,9	-1 695	-0,8	72,3
Основні засоби:	72 058	55	67 604	60,4	-4 454	5,4	93,8
первісна вартість	144 458	110,2	149 314	133,4	4 856	23,2	103,4
знос	72 400	55,2	81 710	73	9 310	17,8	112,9
Інвестиційна нерухомість:	206	0,2	202	0,2	-4	0	98,1
первісна вартість	266	0,2	266	0,2	0	0	100
знос	60	0,05	64	0,1	4	0,05	106,7
Довгострокова дебіторська заборгованість	121	0,1	10	0,01	-111	-0,09	8,3
Відстрочені податкові активи	5 067	3,9	6 159	5,5	1 092	1,6	121,6
Усього за розділом I	85 607	65,3	80 466	71,9	-5 141	6,6	94
II. Оборотні активи							
Запаси	33 595	25,6	24 104	21,5	-9 491	-4,1	71,7
Виробничі запаси	20 649	15,7	14 376	12,8	-6 273	-2,9	69,6
Незавершене виробництво	1 980	1,5	1 792	1,6	-188	0,1	90,5
Готова продукція	10 966	8,4	7 936	7,1	-3 030	-1,3	72,4
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	2 441	1,9	2 542	2,3	101	0,4	104,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	144	0,1	39	0,03	-105	-0,07	27,1
з бюджетом	4 179	3,2	4 179	3,7	0	0,5	100
у тому числі з податку на прибуток	4 139	3,2	4 139	3,7	0	0,5	100
Інша поточна дебіторська заборгованість	192	0,1	127	0,1	-65	0	66,1
Гроші та їх еквіваленти	4 018	3,1	51	0,05	-3 967	-3,05	1,3
Інші оборотні активи	933	0,7	397	0,4	-536	-0,3	42,6
Усього за розділом II	45 502	34,7	31 439	28,1	-14 063	-6,6	69,1
Баланс	**131 109**	**100**	**111 905**	**100**	**-19 204**	**0**	**85,4**

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги практично не змінилась і становить на кінець 2024 року 2542 тис.грн., що складає 2,3%. Залишається стабільною дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, яка впродовж року становить 4179 тис.грн. (це авансові платежі з податку на прибуток).

Отже, стійкі тенденції змін у активах підприємства можна окреслити таким чином: впродовж 2022 – 2024 рр. відбувається поступове зростання питомої ваги необоротних активів у структурі майна; така тенденція свідчить про звужування господарської діяльності; також ознаками звужування господарської діяльності є зниження обсягу виробничих запасів, реалізація готової продукції зі складів, активізація повернення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. В цілому обсяг майна знижується з 228674 тис.грн. на початок 2022 року до 111905 тис.грн. на кінець 2024 р., тобто у два рази. Тобто відбувається капіталізація майна, що є ознакою скорочення обсягу господарської діяльності. Це викликано початком повномасштабної війни рф проти України у лютому 2022 р.

Динаміка структури активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлена на рис. 2.3.

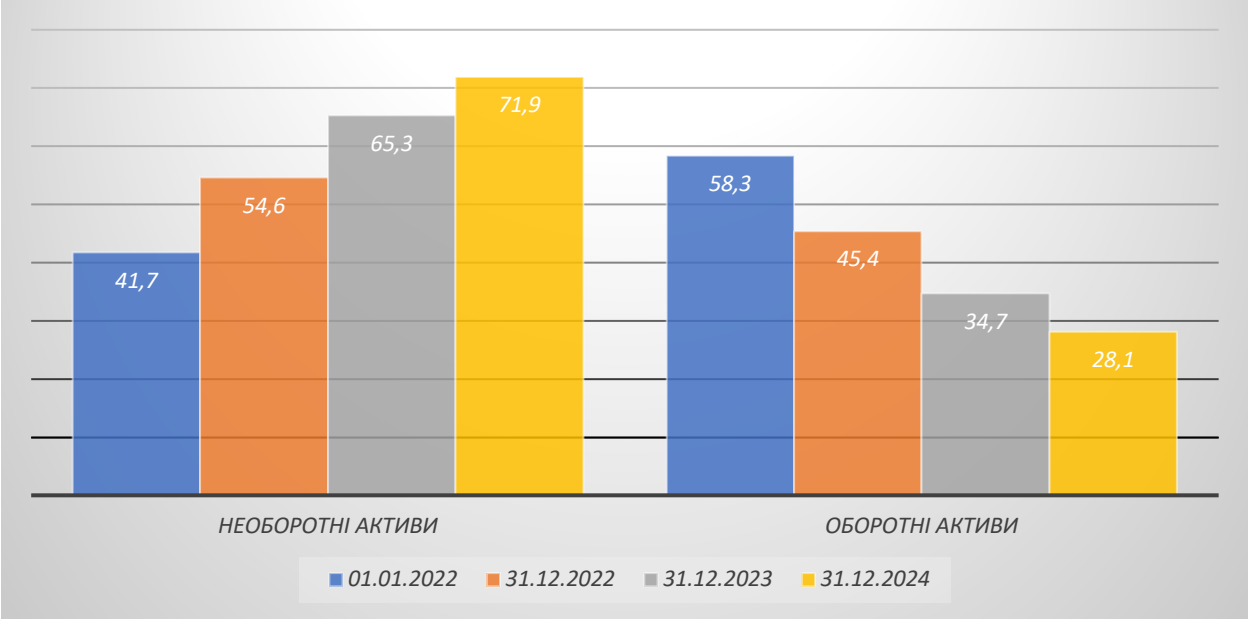

Рис. 2.3. Динаміка структури майна ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр.

Аналіз джерел формування майна представлений в табл. 2.4 – 2.6. На початок 2022 року у підприємства власний капітал становить 76,5%, тобто підприємство є фінансово стійким за структурою капіталу (питома вага власного капіталу більше 50%). У складі власного капіталу основна питома

вага припадає на нерозподілений прибуток – це фінансовий потенціал підприємства, накопичений чистий прибуток, який є джерелом самофінансування всіх інвестиційних потреб підприємства.

Таблиця 2.4

Горизонтальний та вертикальний аналіз джерел формування майна (капіталу) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 році

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в пасиах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	темп росту, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	109	0,05	109	0,1	0	0,05	100
Резервний капітал	594	0,3	594	0,4	0	0,1	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	174 237	76,2	122 519	77,2	-51 718	1	70,3
Усього за розділом I	174 940	76,5	123 222	77,6	-51 718	1,1	70,4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Пенсійні зобов'язання	8 765	3,8	6 309	4	-2 456	0,2	72
Усього за розділом II	8 765	3,8	6 309	4	-2 456	0,2	72
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	2 157	0,9	2 151	1,4	-6	0,5	99,7
за товари, роботи, послуги	23 069	10,1	12 285	7,7	-10 784	-2,4	53,3
за розрахунками з бюджетом	982	0,4	464	0,3	-518	-0,1	47,3
за розрахунками зі страхування	1 046	0,5	395	0,2	-651	-0,3	37,8
за розрахунками з оплати праці	3 613	1,6	1 478	0,9	-2 135	-0,7	40,9
за одержаними авансами	629	0,3	2 170	1,4	1 541	1,1	345
за розрахунками з учасниками	6 944	3	2 047	1,3	-4 897	-1,7	29,5
Поточні забезпечення	6 392	2,8	8 110	5,1	1 718	2,3	126,9
Інші поточні зобов'язання	137	0,1	64	0,04	-73	-0,06	46,7
Усього за розділом III	44 969	19,7	29 164	18,4	-15 805	-1,3	64,9
Баланс	**228 674**	**100**	**158 695**	**100**	**-69 979**	**0**	**69,4**

На кінець 2022 року обсяг нерозподіленого чистого прибутку знизився на 51718 тис.грн., що свідчить про збиткову діяльність за підсумками 2022 року. Основною причиною збиткової діяльності є повномасштабна війна. У підприємства є довгострокові зобов'язання за виплатами пенсій. Ці борги на початок року становлять 8765 тис.грн., а на кінець 2022 року – 6309 тис.грн.,

тобто відбувається поступова виплата пенсій, що є позитивною тенденцією для фінансового стану підприємства та позитивним чинником соціального виміру.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на початок року становить 23069 тис.грн., впродовж року вона знижується на 10784 тис.грн. Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці на початок року становить 3613 тис.грн., на кінець 2022 року заборгованість знизилась на 2135 тис.грн. і склала 1478 тис.грн. Заборгованість з отриманих авансів зросла на 1541 тис.грн. впродовж 2022 року. Також зросли поточні забезпечення з 6392 тис.грн. на початок року до 8110 тис.грн. на кінець року. Питома вага поточних зобов'язань на початок року становить 19,7%, а на кінець року – 18,4%. Така структура капіталу свідчить про фінансову стійкість підприємства.

Аналіз капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 році представлений у табл. 2.5. У 2023 році продовжується зниження обсягу нерозподіленого прибутку. На початок року обсяг нерозподіленого прибутку складає 122 211 тис.грн. або 77,5%, а на кінець року – 94614 тис.грн. або 72,2%. Тобто нерозподілений прибуток за період року знизився на 28300 тис.грн. Відбувається покриття збитків підприємства за рахунок накопиченого у попередні роки чистого прибутку. Це є ознакою погіршення стійкості фінансового стану. У порівнянні з минулим 2022 р., незначно зросла заборгованість за пенсійними виплатами на 336 тис.грн. і на кінець року склала 6645 тис.грн. Поточна кредиторська заборгованість впродовж 2023 практично не змінилась і на кінець року склала 12194 тис.грн. На 1958 тис.грн. зросли поточні забезпечення, які на кінець 2023 р. склали10371 тис.грн.

Також впродовж 2023 р. поточні зобов'язання і забезпечення у складі капіталу зросли з 18,6% на початок року до 22,8% на кінець року, тобто відбувається зростання фінансової залежності підприємства від короткострокових позикових коштів. Темп росту поточних зобов'язань становить 101,3%.

Таблиця 2.5

Горизонтальний та вертикальний аналіз джерел формування майна (капіталу) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 році

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в пасиах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	темп росту, %
І. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	109	0,1	109	0,1	0	0	100
Резервний капітал	594	0,4	594	0,5	0	0,1	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	122 211	77	93 911	71,6	-28 300	-5,4	76,8
Усього за розділом І	122 914	77,5	94 614	72,2	-28 300	-5,3	77
ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Пенсійні зобов'язання	6 309	4	6 645	5,1	336	1,1	105,3
Усього за розділом ІІ	6 309	4	6 645	5,1	336	1,1	105,3
ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	2 151	1,4	2 521	1,9	370	0,5	117,2
за товари, роботи, послуги	12 285	7,7	12 194	9,3	-91	1,6	99,3
за розрахунками з бюджетом	464	0,3	976	0,7	512	0,4	210,3
за розрахунками зі страхування	395	0,2	351	0,3	-44	0,1	88,9
за розрахунками з оплати праці	1 478	0,9	1 267	1	-211	0,1	85,7
за одержаними авансами	2 170	1,4	94	0,1	-2 076	-1,3	4,3
за розрахунками з учасниками	2 047	1,3	2 047	1,6	0	0,3	100
Поточні забезпечення	8 413	5,3	10 371	7,9	1 958	2,6	123,3
Інші поточні зобов'язання	64	0,04	40	0,03	-24	-0,01	62,5
Усього за розділом ІІІ	29 467	18,6	29 861	22,8	394	4,2	101,3
Баланс	**158 690**	**100**	**131 120**	**100**	**-27 570**	**0**	**82,6**

Аналіз капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2024 р. представлений в табл. 2.6. За період 2024 р. обсяг нерозподіленого прибутку знизився на 18268 тис.грн. Зобов'язання по пенсійному забезпеченню за рік зросли з 6645 тис.грн. до 7763 тис.грн. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги на початок року становила 12195 тис.грн., а на кінець року 6178 тис.грн., що є позитивною тенденцією. Продовжують зростати поточні забезпечення, які на початок року складали 10371 тис.грн., а на кінець року – 9644 тис.грн. Також стрімко зросли за період року інші поточні зобов'язання і склали на кінець року 5150 тис.грн. Загальний обсяг поточних зобов'язань на початок року становив 29863 тис.грн., на кінець року – 27809 тис.грн. Питома

вага поточних зобов'язань на початок року становить 22,8%, а на кінець року – 24,9%.

Таблиця 2.6

Горизонтальний та вертикальний аналіз джерел формування майна (капіталу) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2024 році

Найменування статті	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
	тис. грн	частка в пасиах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	тис. грн	частка в пасивах, %	темп росту, %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	109	0,1	109	0,1	0	0	100
Резервний капітал	594	0,5	594	0,5	0	0	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	93 898	71,6	75 630	67,6	-18 268	-4	80,5
Усього за розділом I	94 601	72,2	76 333	68,2	-18 268	-4	80,7
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Пенсійні зобов'язання	6 645	5,1	7 763	6,9	1 118	1,8	116,8
Усього за розділом II	6 645	5,1	7 763	6,9	1 118	1,8	116,8
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	2 521	1,9	2 493	2,2	-28	0,3	98,9
за товари, роботи, послуги	12 195	9,3	6 178	5,5	-6 017	-3,8	50,7
за розрахунками з бюджетом	976	0,7	563	0,5	-413	-0,2	57,7
за розрахунками зі страхування	352	0,3	298	0,3	-54	0	84,7
за розрахунками з оплати праці	1 267	1	1 045	0,9	-222	-0,1	82,5
за одержаними авансами	94	0,1	391	0,3	297	0,2	416
за розрахунками з учасниками	2 047	1,6	2 047	1,8	0	0,2	100
Поточні забезпечення	10 371	7,9	9 644	8,6	-727	0,7	93
Інші поточні зобов'язання	40	0,03	5 150	4,6	5 110	4,57	12875
Усього за розділом III	29 863	22,8	27 809	24,9	-2 054	2,1	93,1
Баланс	**131 109**	**100**	**111 905**	**100**	**-19 204**	**0**	**85,4**

Узагальнюючи тенденції змін у складі та структурі капіталу, можемо констатувати наступне:

– підприємство має власний фінансовий ресурс, за рахунок якого структура капіталу свідчить про достатній рівень фінансової стійкості, це – нерозподілений прибуток; на початок 2022 р. його обсяг становить 174237 тис.грн.; на кінець 2024 р. – 75630 тис.грн., тобто відбулось покриття 98607 тис.грн. збитків від господарської діяльності;

– за рахунок нерозподіленого прибутку впродовж 2022 – 2024 рр. підприємство характеризується стійкою структурою капіталу;

– питома вага поточних зобов'язань впродовж досліджуваного періоду зросла з 18,4% на кінець 2022 р. до 24,9% на кінець 2024 р., але така питома вага поточних зобов'язань не є критичною з точки зору фінансової стійкості.

Динаміка обсягу нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлена на рис. 2.4, динаміка структури капіталу – на рис. 2.5.

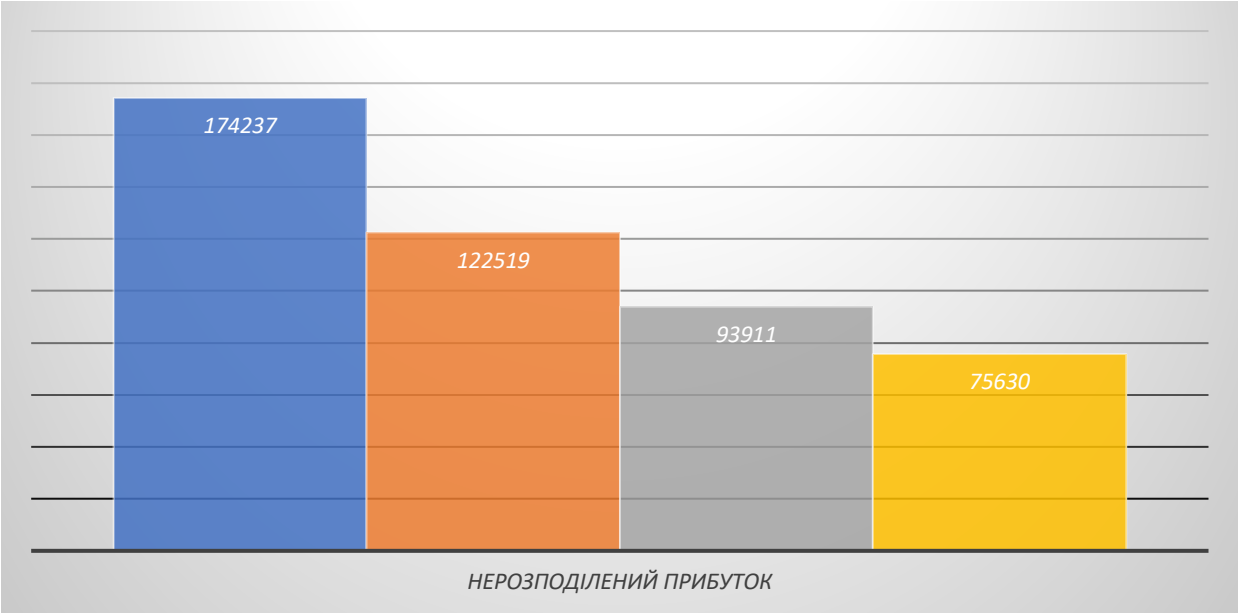

Рис. 2.4. Динаміка обсягу нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2022 – 2024 рр.

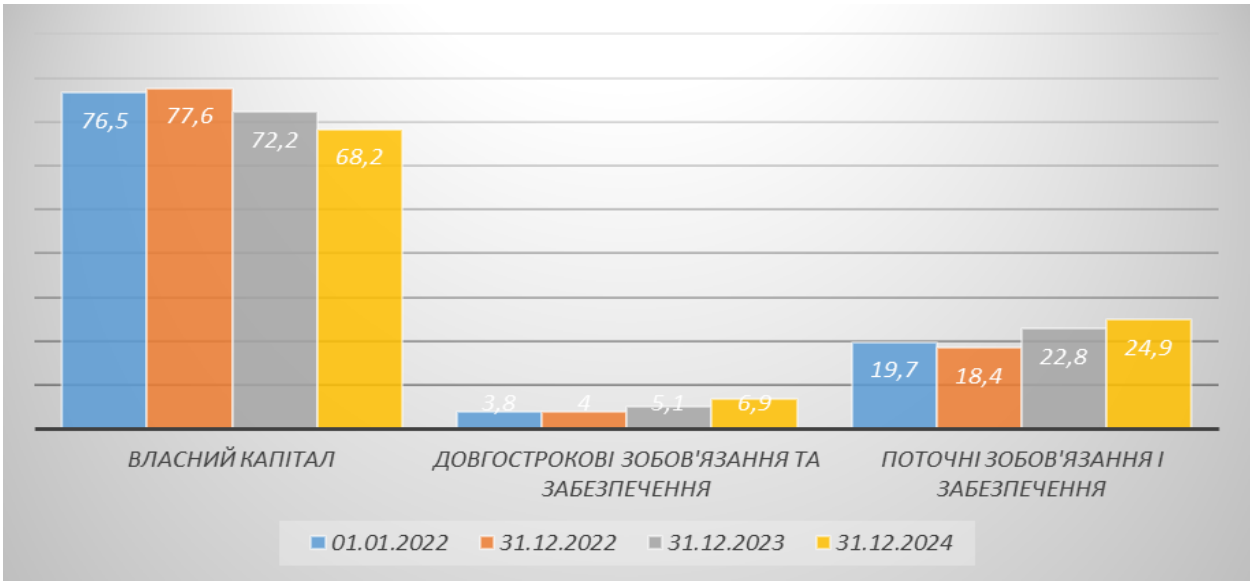

Рис. 2.5. Динаміка структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Підсумовуючи результати аналізу активів та капіталу, можна стверджувати, що не дивлячись на зниження обсягу нерозподіленого прибутку, як стратегічного фінансового потенціалу ПрАТ «ЗСФ», станом на 2024 р. підприємство має запас фінансової міцності для продовження функціонування. Подальші результати фінансової діяльності будуть залежати від стану ринку та позиціонування підприємства на ринку в умовах війни.

2.3. Аналіз фінансових результатів та коефіцієнтний аналіз ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Фінансові результати діяльності підприємства показують ефективність його роботи, здатність покривати витрати та формувати прибуток, ефективність цінової політики та комерційної діяльності. Фінансові результати відображені у Звіті про фінансові результати.

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлені в табл. 2.7 – 2.12.

Таблиця 2.7

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2022 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у чистому доході від реалізації, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темп росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	487 057	106 782	100	100	-380 275	0	21,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(432 160)	(91 111)	-88,7	-85,3	341 049	3,4	21,1
Валовий: прибуток	54 897	15 671	11,3	14,7	-39 226	3,4	28,5
Валовий: збиток	0	0	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	15 200	14 919	3,1	14	-281	10,9	98,2
Адміністративні витрати	(23 708)	(16 597)	-4,9	-15,5	7 111	-10,6	70
Витрати на збут	(24 807)	(6 423)	-5,1	-6	18 384	-0,9	25,9
Інші операційні витрати	(36 362)	(54 379)	-7,5	-50,9	-18 017	-43,4	149,5
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	(14 780)	(46 809)	-3	-43,8	-32 029	-40,8	316,7
Інші фінансові доходи	52	42	0,01	0,04	-10	0,03	80,8
Фінансові витрати	(869)	(2 169)	-0,2	-2	-1 300	-1,8	249,6
Інші витрати	(38)	(2 697)	-0,01	-2,5	-2 659	-2,49	7097,4

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток							
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	(15 635)	(51 633)	-3,2	-48,4	-35 998	-45,2	330,2
Витрати (дохід) з податку на прибуток	1 946	(85)	0,4	-0,1	-2 031	-0,5	-4,4
Чистий фінансовий результат: прибуток							
Чистий фінансовий результат: збиток	(13 689)	(51 718)	-2,8	-48,4	-38 029	-45,6	377,8

Чистий дохід від реалізації продукції ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 р. склав 106782 тис.грн. проти 487057 тис.грн. у 2021 р., темп росту складає 21,9%. Собівартість реалізованої продукції має темп росту 21,1%, тобто витрати, що відносяться до собівартості, зростають з темпом росту нижче за темп росту чистого доходу. Валовий прибуток у 2022 році склав 15671 тис.грн. проти 54897 тис.грн. у 2021 році, темп росту валового прибутку склав 28,5%. Фінансовий результат від операційної діяльності у 2022 р. – збиток склав 46809 тис.грн. проти 14780 тис.грн. збитку у 2021 р. Чистий фінансовий збиток 2022 р. склав 51718 тис.грн. проти збитку 2021 р., який склав 13689 тис.грн. Тобто у 2022 р. підприємство працювало зі збитками так, як і у 2021 р.

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 р. представлений в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2022 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у операційних витратах, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темп росту, %
Матеріальні затрати	389 176	67 556	74,2	41,7	-321 620	-32,5	17,4
Витрати на оплату праці	79 961	41 918	15,2	25,9	-38 043	10,7	52,4
Відрахування на соціальні заходи	15 430	8 655	2,9	5,3	-6 775	2,4	56,1
Амортизація	9 128	10 038	1,7	6,2	910	4,5	110,0
Інші операційні витрати	30 951	33 954	5,9	20,9	3 003	15	109,7
Разом	**524 646**	**162 121**	**100**	**100**	**-362 525**	**0**	**30,9**

Ми бачимо, що у звітному періоді структура витрат відрізняється від структури 2021 р. Більша питома вага припадає на заробітну плату (25,9%). Також суттєво зросли інші операційні витрати, питома вага яких у 2022 р. становить 20,9% проти 5,9% у 2021 р.

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2023 р. представлений в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2023 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у чистому доході від реалізації, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темп росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	105 466	126 823	100	100	21 357	0	120,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(90 410)	(91 667)	-85,7	-72,3	-1 257	13,4	101,4
Валовий: прибуток	15 056	35 156	14,3	27,7	20 100	13,4	233,5
Валовий: збиток							
Інші операційні доходи	14 919	5 411	14,1	4,3	-9 508	-9,8	36,3
Адміністративні витрати	(16 597)	(18 755)	-15,7	-14,8	-2 158	0,9	113
Витрати на збут	(6 466)	(4 106)	-6,1	-3,2	2 360	2,9	63,5
Інші операційні витрати	(54 024)	(46 306)	-51,2	-36,5	7 718	14,7	85,7
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	(47 112)	(28 600)	-44,7	-22,6	18 512	22,1	60,7
Інші фінансові доходи	42	32	0,04	0,03	-10	-0,01	76,2
Фінансові витрати	(2 169)	(1 680)	-2,1	-1,3	489	0,8	77,5
Інші витрати	(2 697)	(34)	-2,6	-0,03	2 663	2,57	1,3
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	0	0	0	0	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	(51 936)	(30 282)	-49,2	-23,9	21 654	25,3	58,3
Витрати (дохід) з податку на прибуток	(85)	1 982	-0,1	1,6	2 067	1,7	-2331,8
Чистий фінансовий результат: прибуток	0	0	0	0	0	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	(52 021)	(28 300)	-49,3	-22,3	23 721	27	54,4

У 2023 році спостерігається зростання чистого доходу від реалізації продукції на 21357 тис.грн., темп росту чистого доходу становить 120,3%. Темп росту собівартості реалізованої продукції нижче за темп росту чистого доходу і становить 101,4%, що є позитивним чинником для формування

валового прибутку. Валовий прибуток у 2023 р. склав 35156 тис.грн. проти валового прибутку в 15056 тис.грн. у 2022 р. Темп росту валового прибутку – 233,5%. Адміністративні витрати зростають і темп їх росту становить 113%, що негативно позначилось на процесі формування прибутку від операційної діяльності. Фінансовий результат від операційної діяльності – від'ємна величина, тобто збиток, який у 2023 р. склав 28600 тис.грн. Чистий фінансовий збиток 2023 р. становить 28300 тис.грн. проти чистого фінансового збитку 2022 р. – 52021 тис.грн. Тобто збитки у 2023 р. зменшились практично у два рази. Елементи операційних витрат у 2023 р. представлені в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2023 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у операційних витратах, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темп росту, %
Матеріальні затрати	67 556	101 283	41,7	55,5	33 727	13,8	149,9
Витрати на оплату праці	41 918	39 388	25,9	21,6	-2 530	-4,3	94,0
Відрахування на соціальні заходи	8 655	7 656	5,3	4,2	-999	-1,1	88,5
Амортизація	10 038	10 013	6,2	5,5	-25	-0,7	99,8
Інші операційні витрати	33 954	24 241	20,9	13,3	-9 713	-7,6	71,4
Разом	**162 121**	**182 581**	**100**	**100**	**20 460**	**0**	**112,6**

У 2023 р. структура операційних витрат змінилась у порівнянні з 2022 р. Темп росту матеріальних витрат склав 149,9%, а темп росту витрат на оплату праці, навпаки, склав 94%, тобто темп росту матеріальних витрат випереджує темп росту витрат на оплату праці.

Аналіз фінансових результатів у 2024 р. представлений у табл. 2.11. Чистий дохід від реалізації продукції у 2024 р. склав 109511 тис.грн., що на 17312 тис.грн. менше за дохід 2023 р., темп росту чистого доходу від реалізації продукції становить 86,3%. Собівартість реалізованої продукції зростає швидше за чистий дохід. Темп росту собівартості становить 95,2%. В результаті валовий прибуток у 2024 р. склав 22287 тис.грн. (питома вага – 20,4%), а темп його росту 63,4%. Таке падіння валового прибутку призвело до

зростання збитків на рівні операційної діяльності. Так, збиток від операційної діяльності склав 17614 тис.грн. , а чистий збиток – 18268 тис.грн. Не дивлячись на збитки, можемо відмітити зниження обсягу збитків 2024 р. у порівнянні з 2023 р. Динаміка прибутків (збитків) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2021 – 2024 рр. представлена на рис. 2.6.

Таблиця 2.11

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2024 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у чистому доході від реалізації, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темп росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	126 823	109 511	100	100	-17 312	0	86,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(91 667)	(87 224)	-72,3	-79,6	4 443	-7,3	95,2
Валовий: прибуток	35 156	22 287	27,7	20,4	-12 869	-7,3	63,4
Валовий: збиток	0	0	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	5 411	6 889	4,3	6,3	1 478	2	127,3
Адміністративні витрати	(18 755)	(22 067)	-14,8	-20,2	-3 312	-5,4	117,7
Витрати на збут	(4 106)	(3 516)	-3,2	-3,2	590	0	85,6
Інші операційні витрати	(46 306)	(21 207)	-36,5	-19,4	25 099	17,1	45,8
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток							
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	(28 600)	(17 614)	-22,6	-16,1	10 986	6,5	61,6
Інші фінансові доходи	32	22	0,03	0,02	-10	-0,01	68,8
Фінансові витрати	(1 680)	(1 768)	-1,3	-1,6	-88	-0,3	105,2
Інші витрати	(34)	0	-0,03	0	34	0,03	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток							
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	(30 282)	(19 360)	-23,9	-17,7	10 922	6,2	63,9
Витрати (дохід) з податку на прибуток	1 982	1 092	1,6	1	-890	-0,6	55,1
Чистий фінансовий результат: прибуток							
Чистий фінансовий результат: збиток	(28 300)	(18 268)	-22,3	-16,7	10 032	5,6	64,6

До основних тенденцій змін фінансових результатів доцільно віднести такі зміни:

– починаючи з 2022 р. спостерігається стрімке падіння чистого доходу від реалізації продукції;

– у 2022 – 2024 рр. не вдалось відновити обсяги господарської діяльності до рівня 2021 р.;

– підприємство має фінансові можливості формування прибутку лише на рівні валового прибутку;

– у період 2022 – 2024 рр. підприємство має збитки на рівні операційної діяльності та на рівні чистого прибутку.

Аналіз елементів операційних витрат за 2024 рік представлений в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за 2024 рік

Найменування статті	Абсолютні величини, тис.грн		Питома вага статей у операційних витратах, %		Відхилення показників за звітний період		
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	тис. грн	в структурі, %	темп росту, %
Матеріальні затрати	101 283	74 335	55,5	54,3	-26 948	-1,2	73,4
Витрати на оплату праці	39 388	30 181	21,6	22	-9 207	0,4	76,6
Відрахування на соціальні заходи	7 656	6 151	4,2	4,5	-1 505	0,3	80,3
Амортизація	10 013	9 372	5,5	6,8	-641	1,3	93,6
Інші операційні витрати	24 241	16 982	13,3	12,4	-7 259	-0,9	70,1
Разом	**182 581**	**137 021**	**100**	**100**	**-45 560**	**0**	**75,0**

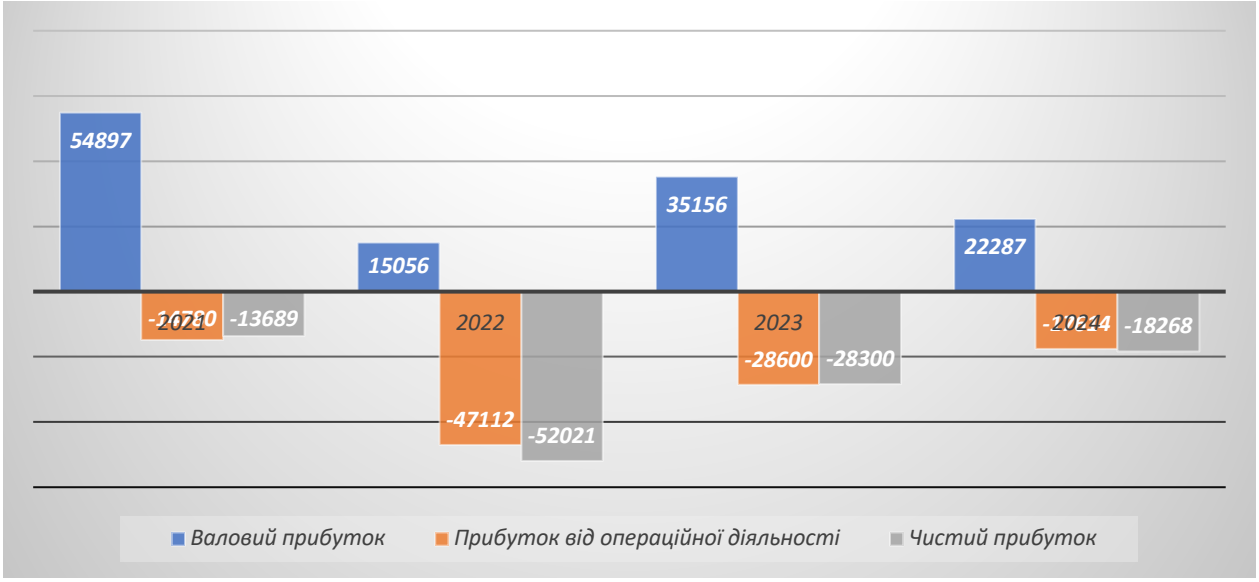

Рис. 2.6. Динаміка прибутків (збитків) ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2021 – 2024 рр.

Отже, аналіз фінансових результатів та елементів операційних витрат показав, що фінансовий потенціал ПрАТ «Запоріжсклофлюс» поступово знижується з причини збиткової діяльності в останні три роки, однак у підприємства був нерозподілений прибуток, який дозволяв здійснювати покриття збитків. Станом на кінець 2024 р. обсяг цього нерозподіленого прибутку складає всього 75 630 тис.грн. Отже, у подальшому підприємство має ризики, пов'язані з фінансовою неспроможністю покривати збитки минулих років, що може призвести до банкрутства.

Коефіцієнтний аналіз дозволяє надати оцінку фінансовій стійкості, платоспроможності, діловій активності та рентабельності підприємства. Алгоритм розрахунку системи коефіцієнтів наведений у розділі 1 п.1.2 магістерського дослідження. Результати розрахунку та аналіз динаміки коефіцієнтів представлений в табл. 2.13 та 2.14.

Частка основних засобів в активах підприємства на початок 2022 р. становить 37,4%, а на кінець року вже 49%; на кінець 2023 р. ця частка зросла до 55%, а на кінець 2024 року – до 60,4%. Така стійка тенденція зростання частки основних засобів є свідченням капіталізації майна та переміщення акценту на необоротні активи, тобто збільшення їх частки в витратах підприємства. Це ознака скорочення обсягу господарської діяльності. Ми це дійсно спостерігаємо і першопричиною такої ситуації є початок повномасштабної війни в України у 2022 р. і її продовження до сьогодні. Втрата замовників продукції та руйнація інфраструктури є системними проблемами для підприємств промисловості.

Коефіцієнт зносу основних засобів зростає впродовж досліджуваного періоду з 0,395 у 2022 р. до 0,547 у 2024 р., тобто відбувається поступове зношування основних засобів, що є нормальним економічним процесом, однак ми спостерігаємо відсутність інвестиційних вкладень в основні засоби, що призводить до зниження якості основних засобів і безумовно позначається на якості продукції.

Коефіцієнт власних оборотних засобів має тенденцію до зниження та переходу до від'ємного значення. Так, на початок 2022 р. він дорівнює 0,597, а вже на кінець 2024 р. – має від'ємне значення -0,131. Така тенденція свідчить про зниження частки оборотних активів, які сформовані за рахунок власних коштів і переміщення акценту у формуванні оборотних активів за рахунок позикових коштів. Разом така ситуація свідчить про зростання залежності підприємства від позикових коштів.

Коефіцієнт поточної ліквідності має тенденцію до стійкого зниження рівня від 2,48 на початок 2022 р. до 0,88 на кінець 2024 р. рекомендований рівень даного коефіцієнту вважається 2,0 – 2,5, тобто можемо констатувати, що на кінець 2024 р. у підприємства недостатній обсяг оборотних активів для повноцінного покриття короткострокових зобов'язань, що негативно позначається на платоспроможності підприємства.

Аналогічну тенденцію має і коефіцієнт термінової ліквідності, який на початок 2022 року відповідає рекомендованому рівню і дорівнює 1,48, а на кінець 2024 р. вже дорівнює 0,264, тобто значно нижчий за рекомендований рівень, що свідчить про недостатній обсяг оборотних активів (за вирахуванням запасів) для покриття короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності на початок 2022 р. відповідає рекомендованому рівню та дорівнює 0,28; станом на кінець 2024 р. він дорівнює 0,002, тобто практично прагне до нуля. Така ситуація є свідченням дефіциту грошових коштів для своєчасного виконання підприємством своїх фінансових обов'язків перед партнерами та іншими контрагентами, в тому числі і державою. Отже, ми спостерігаємо зниження всіх показників платоспроможності підприємства, що свідчить про наявність ризиків втрати і платоспроможності, і фінансової стійкості.

Частка оборотних коштів в активах підприємства поступово знижується, що свідчить про звуження господарського обороту. Так, на початок 2022 р. вона становить 58,3%, а на кінець 2024 р. вже лише 28,1%.

Таблиця 2.13

Коефіцієнтний аналіз ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр. (перша частина)

Основний показник, який характеризує аспект діяльності, одиниця виміру	2022 рік			2023 рік			2024 рік		
	на початок року	на кінець року	відхилення за рік	на початок року	на кінець року	відхилення за рік	на початок року	на кінець року	відхилення за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
частка основних засобів в активах підприємства, відсотків	37,4	49,0	11,6	49,0	55,0	6,0	55,0	60,4	5,5
коефіцієнт зносу основних засобів, відсотків	39,5	45,9	6,4	45,0	50,1	5,1	50,1	54,7	4,6
маневреність власних оборотних засобів	0,597	0,508	-0,089	0,504	0,198	-0,306	0,198	-0,131	-0,329
коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	2,483	2,032	-0,451	2,015	1,247	-0,768	1,246	0,884	-0,362
коефіцієнт покриття - Кп	2,966	2,472	-0,494	2,446	1,524	-0,922	1,524	1,131	-0,393
коефіцієнт швидкої ліквідності	1,480	0,783	-0,697	0,775	0,399	-0,376	0,399	0,264	-0,135
коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) (Кал)	0,284	0,324	0,040	0,321	0,135	-0,186	0,135	0,002	-0,133
частка оборотних коштів в активах, відсотків	58,3	45,4	-12,9	45,4	34,7	-10,7	34,7	28,1	-6,6
частка власних оборотних коштів в їх загальній сумі, відсотків	59,7	50,8	-8,9	50,4	19,8	-30,6	19,8	-13,1	-32,9
частка запасів у оборотних активах, відсотків	50,1	68,3	18,2	68,3	73,8	5,5	73,8	76,7	2,8
коефіцієнт фінансової автономії	0,765	0,776	0,011	0,775	0,722	-0,053	0,722	0,682	-0,040
коефіцієнт фінансової залежності	1,307	1,288	-0,019	1,291	1,386	0,095	1,386	1,466	0,080
коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,455	0,297	-0,158	0,295	0,095	-0,200	0,095	-0,054	-0,149
коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,235	0,224	-0,011	0,225	0,278	0,053	0,278	0,318	0,040
коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	0,307	0,288	-0,019	0,291	0,386	0,095	0,386	0,466	0,080
показник фінансового левериджу	0,307	0,288	-0,019	0,291	0,386	0,095	0,386	0,466	0,080
продуктивність праці, тис. гривень / особу	1 383,7	354,8	-1 028,9	354,8	856,9	502,2	856,9	547,6	-309,4
фондовіддача, гривень / гривень	6,863	1,308	-5,555	1,308	1,693	0,385	1,693	1,568	-0,125

Підтвердженням процесу звуження обсягу господарського обороту є зниження обсягу чистого доходу від реалізації продукції (табл. 2.7, 2.9, 2.11). Також звертає на себе увагу стрімке зниження частки власних оборотних коштів в їх загальній сумі, а саме з 59,7% на початок 2022 р. до -13,1% на кінець 2024 р. Тобто, оборотні кошти підприємства на кінець 2024 р. сформовані за рахунок позикових коштів, що викликає додаткові фінансові ризики.

Коефіцієнт фінансової автономії впродовж всього періоду дослідження має достатній рівень для того, щоб вважати підприємство фінансово стійким, але така ситуація існує лише завдяки накопиченому раніше нерозподіленому чистому прибутку, який відображений у першому розділі пасиву балансу. Так, коефіцієнт на початок 2022 року дорівнює 0,765, тобто в структурі балансу 76,5% власного капіталу, що свідчить про високий рівень фінансової стійкості. Також на кінець 2024 р. коефіцієнт автономії дорівнює 0,682, що також відповідає рекомендованому рівню (≥0,5).

Відповідно коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт концентрації позикового капіталу, коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів, а також коефіцієнт фінансового левериджу – відповідають рекомендованим рівням з точки зору фінансової стійкості за критерієм «структура капіталу». Особливої уваги заслуговує коефіцієнт маневреності власного капіталу. Тут ми спостерігаємо невідповідність рекомендованому рівню, а саме, на початок 2022 року він дорівнює 0,455 (рекомендовано для промисловості достатній рівень 0,4), а вже на кінець 2024 р. – він має від’ємне значення -0,054, тобто у підприємства відсутні власні оборотні кошти і більша частина оборотних активів сформована за рахунок позикових коштів, що є ознакою фінансової нестабільності у забезпеченні поточної господарської діяльності. Як відомо, короткострокові позикові кошти супроводжуються виникненням додаткових фінансових ризиків щодо забезпечення грошовими коштами потреб поточної діяльності.

Продуктивність праці – виключно економічний показник, який свідчить про кількість продукції, виробленої одним працівником за рік. На початок 2022

року він дорівнює 1383,7 тис.грн. на одну особу, а вже на кінець 2024 р. – лише 547,6 тис.грн. на одну особу, тобто бачимо дійсно звуження обсягу господарської діяльності. Також негативні тенденції щодо звуження обсягу господарської діяльності позначились і на показникові фондовіддачі. На початок 2022 р. він дорівнює 6,863, а на кінець 2024 р. – лише 1,568, тобто суттєво знижується ефективність використання основних засобів у господарській діяльності, тобто відбувається недозавантаження виробничих потужностей підприємства. Така економічна ситуація призводе до зростання частки постійних витрат в собівартості одиниці продукції і може при падінні обсягів виробництва призводити до економічних збитків. Таку ситуацію ми і спостерігаємо у досліджуваного підприємства.

Динаміка коефіцієнтів стану ресурсів, платоспроможності та фінансової стійкості наведено на рис. 2.7, а коефіцієнтів оборотності – на рис. 2.8.

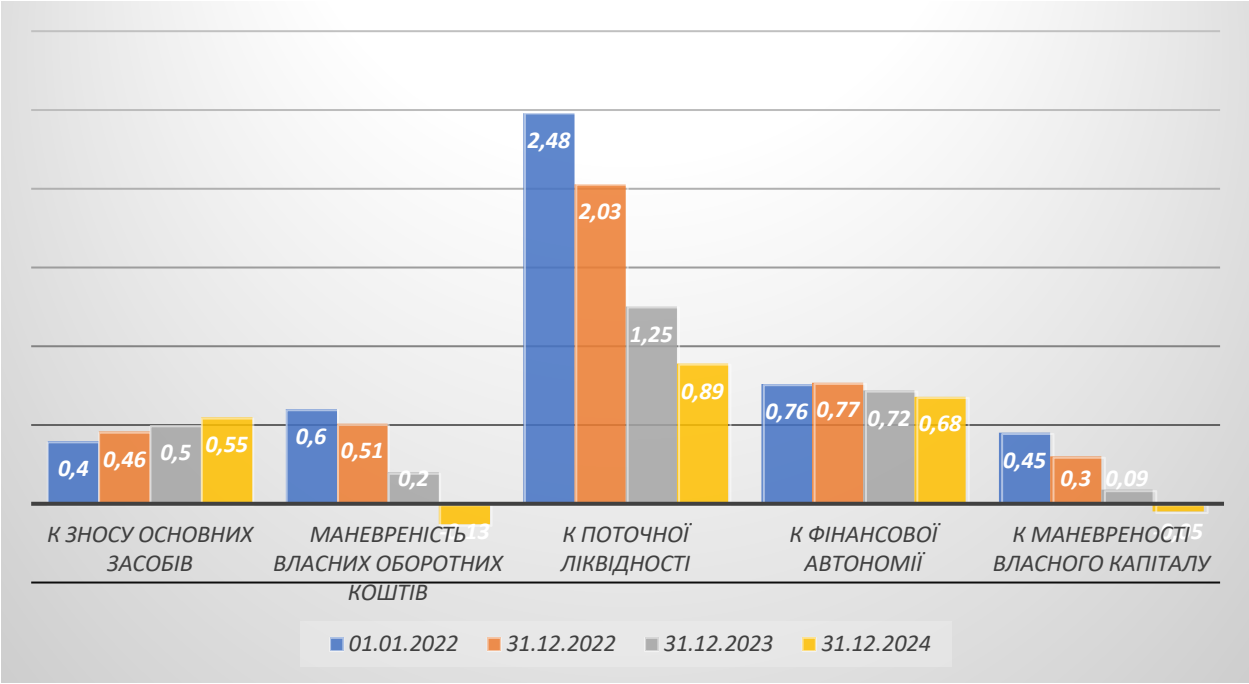

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнтів стану ресурсів, платоспроможності та фінансової стійкості ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр.

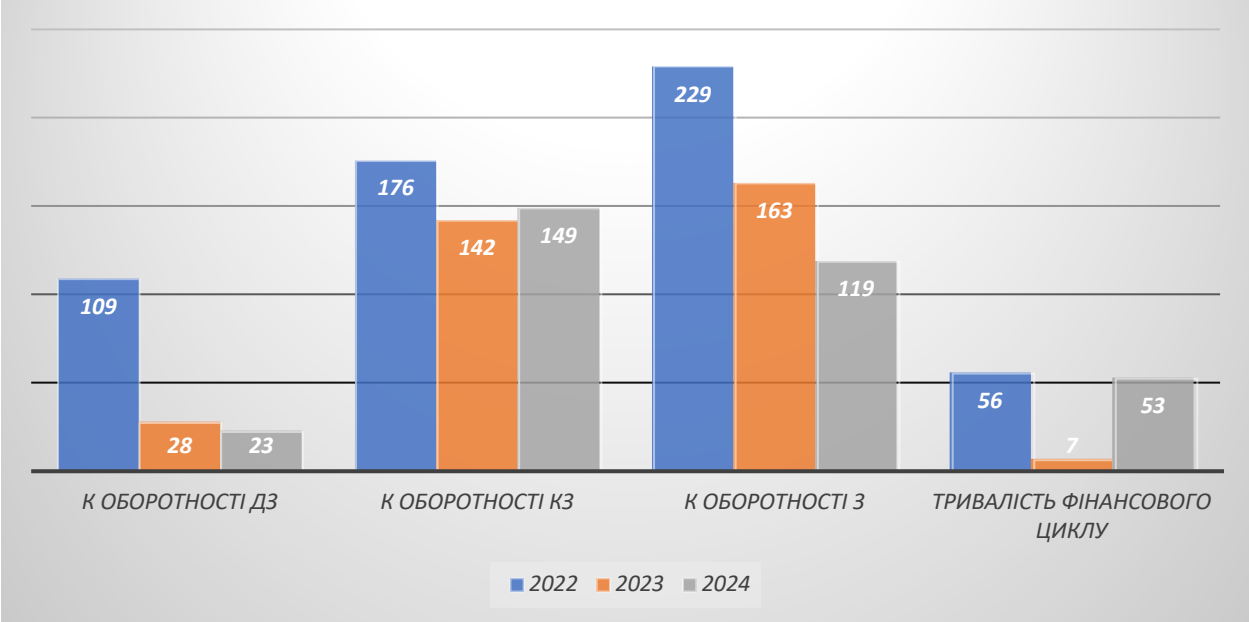

Рис. 2.8. Динаміка тривалості фінансового циклу та його складових ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр.

За даними табл. 2.13 проаналізуємо показники оборотності та рентабельності, які свідчать про ефективність використання майна, капіталу та ефективність господарської діяльності щодо здатності формувати прибутки. Оборотність коштів в розрахунках у 2021 р. складає 37 днів, а вже у 2022 р. 109 днів, тобто спостерігається уповільнення обороту дебіторської заборгованості, що негативно позначається на платоспроможності. Також за цей період відбувається і уповільнення обороту запасів з 57 днів у 2021 р. до 119 днів у 2024 р., причому у 2023 р. час їхнього обороту був навіть 163 дні, отже запаси використовуються неефективно з точки зору їх оборотності. Період обороту кредиторської заборгованості також суттєво зріс, а саме з 33 днів у 2021 р. до 149 днів у 2024 р. Таке уповільнення оборотності кредиторської заборгованості свідчить про зниження спроможності підприємства своєчасно розраховуватись за своїми поточними зобов'язаннями, які супроводжують його господарську діяльність.

Тривалість фінансового циклу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2021 р. дорівнює 57 днів; у 2022 р. – 56 днів; у 2023 р. – 7 днів; у 2024 році – 53 днів.

Таблиця 2.13

Коефіцієнтний аналіз ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2022 – 2024 рр. (друга частина)

Основний показник, який характеризує аспект діяльності, одиниця виміру	2022 рік			2023 рік			2024 рік		
	2021 рік	2022 рік	відхилення за рік	2022 рік	2023 рік	відхилення за рік	2023 рік	2024 рік	відхилення за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
оборотність коштів у розрахунках (ОКРО), оборотів	9,603	3,298	-6,305	3,298	13,062	9,764	13,062	15,674	2,612
час обороту коштів у розрахунках (ЧОКР), днів	37	109	72	109	28	-82	28	23	-5
оборотність запасів, оборотів (ОЗО)	6,332	1,569	-4,763	1,569	2,213	0,644	2,2	3,0	0,810
час обороту запасів (ЧОЗ), днів	57	229	173	229	163	-67	163	119	-44
час обороту кредиторської заборгованості (ЧОКЗ), днів	33	176	143	176	142	-34	142	149	7
тривалість операційного циклу (ТОЦ), днів	90	406	315	406	305	-101	305	268	-37
тривалість фінансового циклу, днів	57	56	-1	56	7	-49	7	53	46
коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	0,104	0,303	0,199	0,303	0,077	-0,226	0,077	0,064	-0,013
оборотність власного капіталу, оборотів	2,571	0,716	-1,855	0,716	1,166	0,450	1,166	1,281	0,115
оборотність сукупного капіталу, оборотів	2,122	0,551	-1,571	0,551	0,875	0,324	0,875	0,901	0,026
коефіцієнт стійкості економічного росту	0,009	-0,420	-0,429	-0,420	-0,299	0,121	-0,299	-0,239	0,060
поточна платоспроможність	-40 960	-26 011	14 949	-26 314	-32 488	-6 174	-32 490	-35 521	-3 031
коефіцієнт Бівера	-0,085	-1,175	-1,090	-1,173	-0,501	0,672	-0,501	-0,250	0,251
рентабельність продукції, відсотків	12,7	17,2	4,5	16,7	38,4	21,7	38,4	25,6	-12,8
рентабельність діяльності, відсотків	-2,8	-48,4	-45,6	-49,3	-22,3	27,0	-22,3	-16,7	5,6
рентабельність активів, відсотків	-6,4	-26,7	-20,3	-26,7	-19,5	7,2	-19,5	-15,0	4,5
рентабельність сукупного капіталу, відсотків	-6,4	-26,7	-20,3	-26,7	-19,5	7,2	-19,5	-15,0	4,5
рентабельність власного капіталу, відсотків	-7,8	-34,7	-26,9	-34,7	-26,0	8,7	-26,0	-21,4	4,6
період окупності власного капіталу	-12,812	-2,883	9,929	-2,883	-3,843	-0,960	-3,843	-4,679	-0,836

Це означає, що впродовж цих періодів підприємство має потребу у пошуку додаткових джерел фінансування своєї поточної діяльності.

Коефіцієнт стійкості економічного росту у 2021 році прагнув до нуля і дорівнює 0,009, а вже у 2022 – 2024 р. – він має від'ємне значення.

Всі показники рентабельності мають від'ємне значення впродовж усього досліджуваного періоду, лише показник рентабельності продукції має позитивне значення, він розраховується за валовим прибутком, який є позитивною величиною впродовж 2021 – 2024 рр. Отже, підприємство має всі ознаки банкрутства, тому ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує розробки антикризової стратегії.

Висновки до розділу 2

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. У 2022 р. попри війну в Україні, яку розв'язала рф, на підприємстві освоєно промислове виробництво спеціальних плавлених продуктів-шлаків для використання в шихті при виробництві керамічних флюсів, порошкового дроту та інших зварювальних матеріалів. Основний вид продукції підприємства – зварювальний флюс – це гранульований порошок з розміром зерен від 0,2 до 4 мм, призначений для здійснення зварювальних процесів. Завод має унікальне обладнання для виробництва зварювальних флюсів новим способом – методом подвійного рафінування розплаву. Цей найбільш прогресивний спосіб варіння флюсів, захищений патентами, істотно поліпшив зварювально-технологічні властивості флюсів при збереженні сприятливого співвідношення якості до ціни. У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ІСМ) та система екологічного менеджменту (СЕМ) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. З початком повномасштабної війни в Україні ПрАТ «Запоріжсклофлюс» працює в режимі підтримки господарської діяльності та збереження колективу підприємства.

Стійкі тенденції змін у активах підприємства можна окреслити таким чином: впродовж 2022 – 2024 рр. відбувається поступове зростання питомої ваги необоротних активів у структурі майна; така тенденція свідчить про звужування господарської діяльності; також ознаками звужування господарської діяльності є зниження обсягу виробничих запасів, реалізація готової продукції зі складів, активізація повернення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. В цілому обсяг майна знижується з 228674 тис.грн. на початок 2022 року до 111905 тис.грн. на кінець 2024 р.,

тобто у два рази. Тобто відбувається капіталізація майна, що є ознакою скорочення обсягу господарської діяльності. Це викликано початком повномасштабної війни рф проти України у лютому 2022 р.

Узагальнюючи тенденції змін у складі та структурі капіталу, можемо констатувати наступне: підприємство має власний фінансовий ресурс, за рахунок якого структура капіталу свідчить про достатній рівень фінансової стійкості, це – нерозподілений прибуток; на початок 2022 р. його обсяг становить 174237 тис.грн.; на кінець 2024 р. – 75630 тис.грн., тобто відбулось покриття 98607 тис.грн. збитків від господарської діяльності; за рахунок нерозподіленого прибутку впродовж 2022 – 2024 рр. підприємство характеризується стійкою структурою капіталу; питома вага поточних зобов'язань впродовж досліджуваного періоду зросла з 18,4% на кінець 2022 р. до 24,9% на кінець 2024 р., але така питома вага поточних зобов'язань не є критичною з точки зору фінансової стійкості.

До основних тенденцій змін фінансових результатів доцільно віднести такі зміни: починаючи з 2022 р. спостерігається стрімке падіння чистого доходу від реалізації продукції; у 2022 – 2024 рр. не вдалось відновити обсяги господарської діяльності до рівня 2021 р.; підприємство має фінансові можливості формування прибутку лише на рівні валового прибутку; у період 2022 – 2024 рр. підприємство має збитки на рівні операційної діяльності та на рівні чистого прибутку.

Продуктивність праці – виключно економічний показник, який свідчить про кількість продукції, виробленої одним працівником за рік. На початок 2022 року він дорівнює 1383,7 тис.грн. на одну особу, а вже на кінець 2024 р. – лише 547,6 тис.грн. на одну особу, тобто бачимо дійсно звуження обсягу господарської діяльності. Також негативні тенденції щодо звуження обсягу господарської діяльності позначились і на показникові фондовіддачі. На початок 2022 р. він дорівнює 6,863, а на кінець 2024 р. – лише 1,568, тобто суттєво знижується ефективність використання основних засобів у господарській діяльності, тобто відбувається недозавантаження виробничих

потужностей підприємства. Така економічна ситуація призводе до зростання частки постійних витрат в собівартості одиниці продукції і може при падінні обсягів виробництва призводити до економічних збитків. Таку ситуацію ми і спостерігаємо у досліджуваного підприємства.

Всі показники рентабельності мають від'ємне значення впродовж усього досліджуваного періоду, лише показник рентабельності продукції має позитивне значення, він розраховується за валовим прибутком, який є позитивною величиною впродовж 2021 – 2024 рр. Отже, підприємство має всі ознаки банкрутства, тобто втрати фінансової стійкості, тому ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує розробки антикризової стратегії та інших заходів з відновлення фінансової стійкості та стабільності.

Отже, аналіз фінансових результатів та елементів операційних витрат показав, що фінансовий потенціал ПрАТ «Запоріжсклофлюс» поступово знижується з причини збиткової діяльності в останні три роки, однак у підприємства був нерозподілений прибуток, який дозволяв здійснювати покриття збитків. Станом на кінець 2024 р. обсяг цього нерозподіленого прибутку складає всього 75 630 тис.грн. Отже, у подальшому підприємство має ризики, пов'язані з фінансовою неспроможністю покривати збитки минулих років, що може призвести до банкрутства.

РОЗДІЛ 3
УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» В НАПРЯМКУ АДАПТАЦІЇ ДО ВИКЛИКІВ ВІЙНИ

3.1. Удосконалення управління економічною безпекою як передумова збереження економічного потенціалу підприємства в умовах війни

Війна призвела до різкої зміни бізнес-середовища, що вимагає переходу підприємств до гнучких організаційних структур, мобільного прийняття рішень, зміни цілей та адаптації до нових реалій через швидку переорієнтацію бізнес-моделей. Кризове управління відіграє вирішальну роль у забезпеченні життєздатності підприємств, охоплюючи розроблення сценаріїв, моделювання ризиків, формування резервів, диверсифікацію поставок та планування альтернативних логістичних маршрутів. Управління ризиками, яке традиційно вважається другорядною функцією, набуває стратегічного характеру в умовах війни та визначає здатність підприємства вижити в критичних обставинах. Ми пропонуємо класифікувати традиційні економічні ризики та специфічні воєнні загрози таким чином: 1. Фізичні ризики: пошкодження об’єктів, виробничої інфраструктури, логістики. 2. Фінансові ризики: ліквідність, курсова волатильність, втрата касових потоків. 3. Операційні ризики: розрив ланцюга поставок, обмеження доступу до ринку, нестача трудових ресурсів. 4. Інформаційні та кіберризики: цілеспрямовані атаки, інформаційні вкиди, витік даних. 5. Регуляторні та політичні ризики: зміни податкових, валютних режимів; обмеження експорту-імпорту. 6. Репутаційні ризики: негативні інформаційні кампанії, втрата довіри партнерів. Така класифікація ризиків передує розробці механізму управління економічною безпекою промислового підприємства з метою збереження його економічного потенціалу.

Система управління ризиками охоплює широкий спектр потенційних загроз, включаючи оперативну безпеку активів і персоналу, фінансові, логістичні, юридичні, екологічні, репутаційні та регуляторні ризики. Застосування комплексного підходу до виявлення ризиків, оперативного реагування, впровадження гнучких механізмів управління та постійного моніторингу дозволить підприємствам зменшити збитки, підвищити стійкість до зовнішніх потрясінь та розробити стратегії відновлення і розвитку, що у сукупності призведе до збереження економічного потенціалу, який потерпає під час війни.

Важливе місце в управлінні ризиками займає міжфункціональна взаємодія, наявність чітко визначених процедур та розроблення аналітичних і цифрових інструментів для своєчасного виявлення змін у зовнішньому середовищі. Особливу увагу в управлінні військовими ризиками слід приділяти нестачі персоналу, пов’язаній з мобілізацією, переміщенням співробітників та загальним виснаженням трудового потенціалу. Нестача висококваліфікованих фахівців, зниження продуктивності праці, психологічне навантаження на персонал – все це вимагає впровадження адаптивних підходів до управління персоналом (гнучкі форми зайнятості, дистанційна робота, психосоціальна підтримка, навчання в умовах невизначеності, резервування на випадок мобілізації) [37].

Для врахування нових викликів, з якими зіткнулися підприємства з початком повномасштабної війни, запропоновано інтегровану модель управління економічною безпекою у напрямку збереження економічного потенціалу підприємства під час війни, що базується на системному поєднанні стратегічних, тактичних і оперативних механізмів (рис. 3.1).

Усі елементи моделі взаємопов’язані через циклічний механізм моніторингу ризиків і коригування рішень. Така структура дозволяє підприємству одночасно зберігати довготривалий стратегічний фокус, адаптуватися до середньотривалих загроз і миттєво реагувати на критичні події. Запропонована модель є узагальненою, проте має ряд переваг: дозволяє

інтегрувати довготривалі стратегічні цілі з оперативними рішеннями; забезпечує структуроване управління ризиками: від сценаріїв до конкретних дій; підсилює можливість підприємства підтримувати безперервність діяльності; враховує специфічні воєнні фактори (втрата активів, кіберризики, логістичні обмеження); підходить для підприємств різних галузей та масштабів.

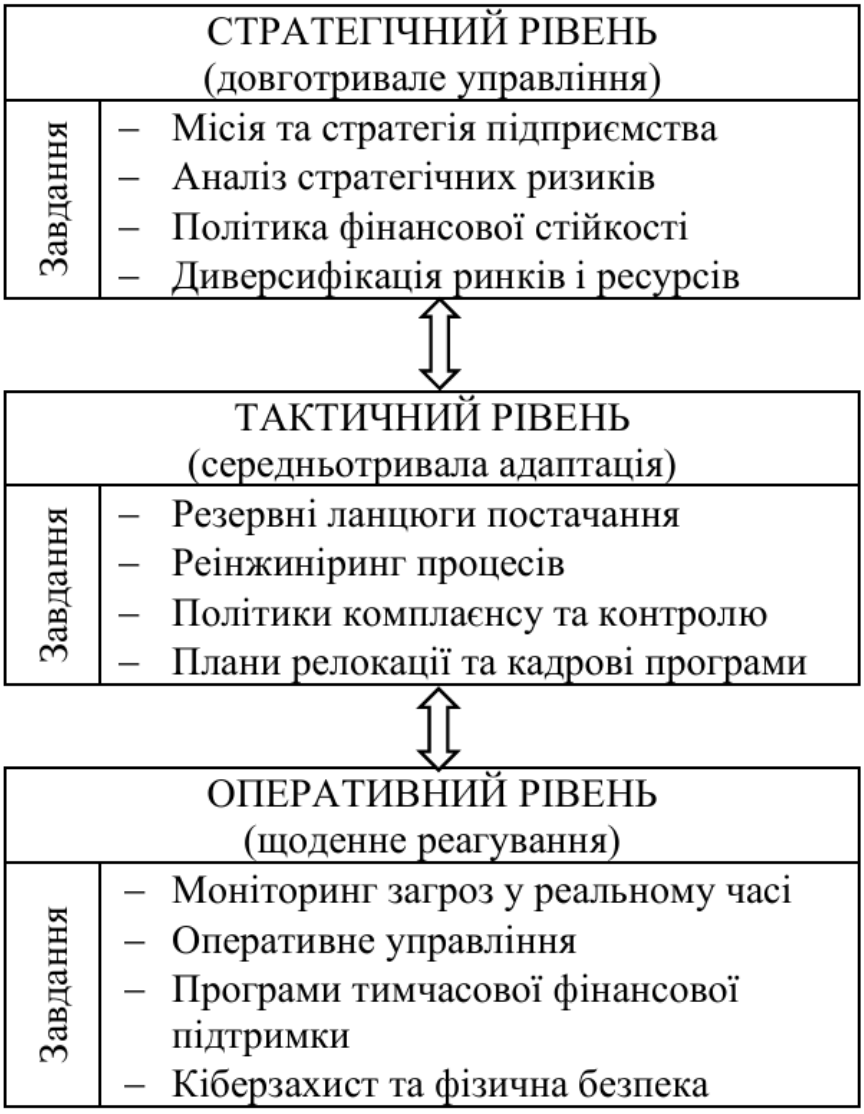

Рисунок 3.1 – Інтегрована модель управління економічною безпекою в напрямку збереження економічного потенціалу підприємства під час війни

Механізм моніторингу ризиків та коригування повинен бути побудований на основі чіткої методики кількісного оцінювання ефективності

антикризових заходів та інструментів оперативного моніторингу. Запропонована методика базується на поєднанні трьох вимірів: динамічного аналізу ключових фінансових і нефінансових показників, порівняння фактичних значень із критичними нормативами та оцінювання швидкості управлінського реагування. Така трикомпонентна структура дає змогу визначити не лише результативність окремих антикризових заходів, але й їхню здатність стабілізувати систему в режимі реального часу.

У центрі методики лежить оцінювання відхилення ключових параметрів, що сигналізують про поглиблення або нейтралізацію кризи. Підприємство визначає власну систему критичних меж, які відображають допустимий рівень ризику. Ефективність заходів визначається тим, наскільки швидко та стабільно фактичні показники повертаються до безпечної зони після управлінського втручання. У цьому контексті велике значення має інтенсивність реагування, тобто наскільки швидко зміна управлінської дії впливає на зміну параметрів ризику.

Практичні інструменти антикризового управління формуються як багаторівнева система механізмів, яка дає можливість підприємству не лише зупинити негативні тенденції, а й перетворити кризу на точку відновлення. Їхнє застосування передбачає поєднання фінансових, управлінських, організаційних та інформаційно-аналітичних методів, що працюють у синергії. У кризових умовах ключовою вимогою до інструментів стає їхня адаптивність, тобто здатність швидко змінюватися залежно від інтенсивності зовнішніх загроз [38]. Детальний аналіз інструментів антикризового управління наведено в таблиці 3.1.

Практичні інструменти антикризового управління – це не окремі заходи, а цілісна система, в якій фінансові, операційні, організаційні, ризикові та аналітичні механізми працюють у взаємодії. Їхня ефективність визначається здатністю підприємства швидко переформатовувати свою діяльність та приймати рішення на основі актуальних даних. У воєнних і післявоєнних

умовах ці інструменти набувають ще більшої ваги, оскільки забезпечують не лише виживання організації, а й створюють основу для її стійкого розвитку.

Таблиця 3.1 – Інструментарій антикризового управління збереженням економічного потенціалу підприємства під час війни

Інструмент	*Сфера застосування*	*Переваги*	*Обмеження*
Ліквідні резерви	Фінансова безпека	Миттєва опора для операцій	Обмеженість ресурсів, інфляція
Диверсифікація постачальників	Операційна безпека	Зниження ризику розриву ланцюга	Потребує часу/контрактів
Страхування активів/ризиків	Фінансова компенсація	Компенсація збитків	Висока вартість або відсутність покриття
Кіберзахист та резервні копії	Інформаційна безпека	Запобігає втраті даних	Потребує інвестування, складність упровадження
Гнучкі виробничі схеми	Операційна адаптивність	Швидке переналаштування	Вимагає реінжинірингу процесів
Співпраця з державою/донорами	Фінансова і регуляторна підтримка	Доступ до субсидій, гарантій	Залежність від політики, бюрократія

В умовах війни, глобальної економічної нестабільності та структурних перетворень важливою умовою для забезпечення економічної безпеки підприємств задля збереження їх економічного потенціалу є ефективна державна політика України, що стикається з широким спектром складних та взаємопов’язаних викликів:

- нестабільність нормативно-правової бази;
- зростання бюрократичних перепон;
- недостатній доступ до фінансування та механізмів розподілу ризиків;
- зростання військових видатків та податкового навантаження;
- слабка інтеграція місцевих та державних економічних стратегій;
- зростання безпекових ризиків та руйнування інфраструктури;
- непрозорість державної політики та відсутність комунікації на місцях;
- зростання міжнародного економічного та політичного тиску.

Військові ризики продовжують мати значний вплив на бізнес-середовище, обмежуючи можливості довготривалого планування та інвестицій. Основні виклики включають відновлення зруйнованої

інфраструктури, поліпшення умов для залучення інвестицій та надання постійної підтримки малим і середнім підприємствам, які є важливими рушіями економічного зростання. Подальше зміцнення економічної безпеки вимагатиме комплексного підходу, що включатиме державну підтримку, міжнародну допомогу та розширення програм фінансування підприємців.

Тому стратегічні заходи державної політики в Україні повинні враховувати адаптивний підхід до захисту та зміцнення економічної безпеки підприємств задля збереження їх економічного потенціалу в умовах війни та післявоєнної відбудови. Лише поєднуючи підтримку з довготривалими реформами, сприяючи міжнародній співпраці та зосереджуючись на розвитку ключових секторів, уряд зможе побудувати конкурентоспроможну та безпечну економічну систему.

Війна стала потужним каталізатором трансформації систем управління підприємствами, підкресливши необхідність гнучкості, цифровізації, стратегічної адаптації та посилення соціальної відповідальності. Успішне управління в умовах війни, як правило, базується на здатності підприємств швидко реагувати, стратегічному передбаченні, ефективному використанні ресурсів та пріоритетності людського капіталу. Такі тенденції формують нову парадигму кризового управління в період війни та визначають перспективи відновлення національної економіки.

3.2. Інструментарій забезпечення ефективності управління економічним потенціалом підприємства під впливом повномасштабної війни

Війна в Україні спричинила глибокі структурні зміни в економіці країни, значно впливаючи на виробничі процеси в середині підприємств, їх логістичні ланцюги та доступ до ресурсів. Руйнування інфраструктури, масова міграція робочої сили, перебої в постачанні сировини, матеріалів та енергоресурсів створили безпрецедентні виклики для ефективної діяльності підприємств усіх

галузей. Традиційні підходи до управління та стратегічного розвитку виявилися недостатніми, і підприємства змушені були швидко адаптуватись до нових умов задля забезпечення виживання та утримання конкурентних позицій на ринку. Ефективне стратегічне управління потенціалом підприємства стає ключовим інструментом для реагування на воєнні виклики. Як відомо, під потенціалом підприємства розуміють сукупність ресурсів, від взаємодії яких залежить досягнення результатів [39], що в подальшому забезпечить його стійкість, адаптивність та здатність реалізовувати стратегічні цілі. У воєнний період особливого значення набуває здатність підприємств швидко переорієнтовувати ресурси, оптимізувати процеси та впроваджувати інноваційні рішення.

Поняття потенціалу підприємства є динамічним процесом, яке еволюціонує з часом і напряму залежить від зовнішнього середовища та внутрішніх можливостей підприємства. Це забезпечує йому конкурентоспроможність та економічну стабільність на ринку. Стратегічний потенціал підприємства в свою чергу визначається на основі системного підходу, який передбачає аналіз умов та результатів його діяльності як відкритої системи [40, с. 53]. У цьому контексті підприємство роз глядається як сукупність взаємопов’язаних ресурсів, взаємодія яких визначає досягнення запланованих результатів. Здатність підприємства ефективно вико ристовувати наявні ресурси і є ключовою характерис тикою його стратегічного потенціалу [39]. На сьогоднішній день вітчизняні підприємства формують свій стратегічний потенціал через комплексну мобілізацію внутрішніх ресурсів, переналаштування організаційних та виробничих процесів, а також впровадження інноваційних рішень, що дозволяє ефективно реагувати на зовнішні зміни та внутрішні виклики пов’язані з військовими діями на території України. Реструктуризація бізнес-процесів виступає основним інструментом адаптації. Вона включає оптимізацію операційних процесів та управлінських рішень для підвищення ефективності господарювання та зниження витрат. У кризові періоди також важливо змінювати маркетингові

стратегії, через переорієнтацію потреб споживачів та розробку ефективних комунікаційних стратегій до потреб ринку [41 с. 335]. В свою чергу, диверсифікація логістичних потоків дозволяє зменшити залежність від окремих постачальників та забезпечити безперервність виробництва, що є особливо важливим для економіки воюючої держави. Важливу роль у процесі адаптації до нових умов господарювання відіграє цифрова трансформація, яка підвищує швидкість прийняття рішень та забезпечує підтримку в реальному часі.

Так, наприклад, вітчизняні ІТ-компанії та логістичні оператори на сьогоднішній день активно впроваджують онлайн-системи моніторингу та управління ланцюгами поставок, що дозволяє мінімізувати ризики та швидко реагувати на ринкові зміни. Що стосується людського потенціалу, то інвестиції у його розвиток, особливо під час війни, підвищують компетентність та гнучкість робочої сили, що в свою чергу значно підвищує загальний потенціал підприємства. У довгостроковій перспективі спрямування людських ресурсів на програми перепідготовки матиме вирішальне значення для підвищення кваліфікації пра цівників та перепрофілювання у відповідності до мін ливих потреб ринку.

Так, у дослідженні, здійсненим Центром ресурсоефективного та чистого виробництва, зокрема зазначено, що під час війни великі підприємства в переваж ній більшості стикаються з проблемами пов’язаними з постачанням, середні підприємства – з нестачею працівників, а найбільшим викликом для малих підприємств стали проблеми зі збутом [42, с. 9]. У зв’язку з тим, що підприємство розглядається як сукупність взаємопов’язаних ресурсів, взаємодія яких визначає його потенціал, то виникає необхідність комплексної оцінки управління потенціалом підприємства. Саме така оцінка є ефективним інструментом визначення стійкості та адаптивності вітчизняних підприємств в умовах військових дій та повоєнної адаптації. Одним із таких інструментів для вирішення цього завдання є розробка інтегрованої моделі, що дозволить кількісно оцінювати потенціал підприємства на початку та наприкінці певного

періоду, а також визначати ефективність управлінських рішень та стратегічну стійкість в умовах кризи. Як відомо, ефективність управління потенціалом визначається як відношення приросту потенціалу підприємства до обсягу вкладених інвестицій або управлінських ресурсів:

$$Eu = \frac{P_{t+1} - P_t}{I}$$

E_u – ефективність управління потенціалом;

P_t – потенціал підприємства на початку періоду;

P_{t+1} – потенціал підприємства наприкінці періоду;

I – обсяг вкладених ресурсів або інвестицій.

Запропонований підхід дозволяє оцінити результативність управлінських рішень у кризових умовах.

$$P = \alpha * F + \beta * H + \gamma * K$$

F – фінансові ресурси (капітал, обігові кошти, прибуток);

H – людський капітал (кількість та кваліфікація співробітників, їх ефективність);

K – матеріально-технічні ресурси (основні фонди, обладнання, запаси);

α, β, γ – вагові коефіцієнти, що відображають стратегічну значущість кожного виду ресурсу.

Сума коефіцієнтів зазвичай приймається рівною одиниці $\alpha + \beta + \gamma = 1$, що забезпечує пропорційне відображення внеску кожного ресурсу в загальний потенціал підприємства. Вагові коефіцієнти α, β, γ можуть бути визначені шляхом експертної оцінки або із застосуванням методів багатокритеріальної оцінки, що в свою чергу дозво лить адаптувати дану модель до специфіки конкретного підприємства або галузі.

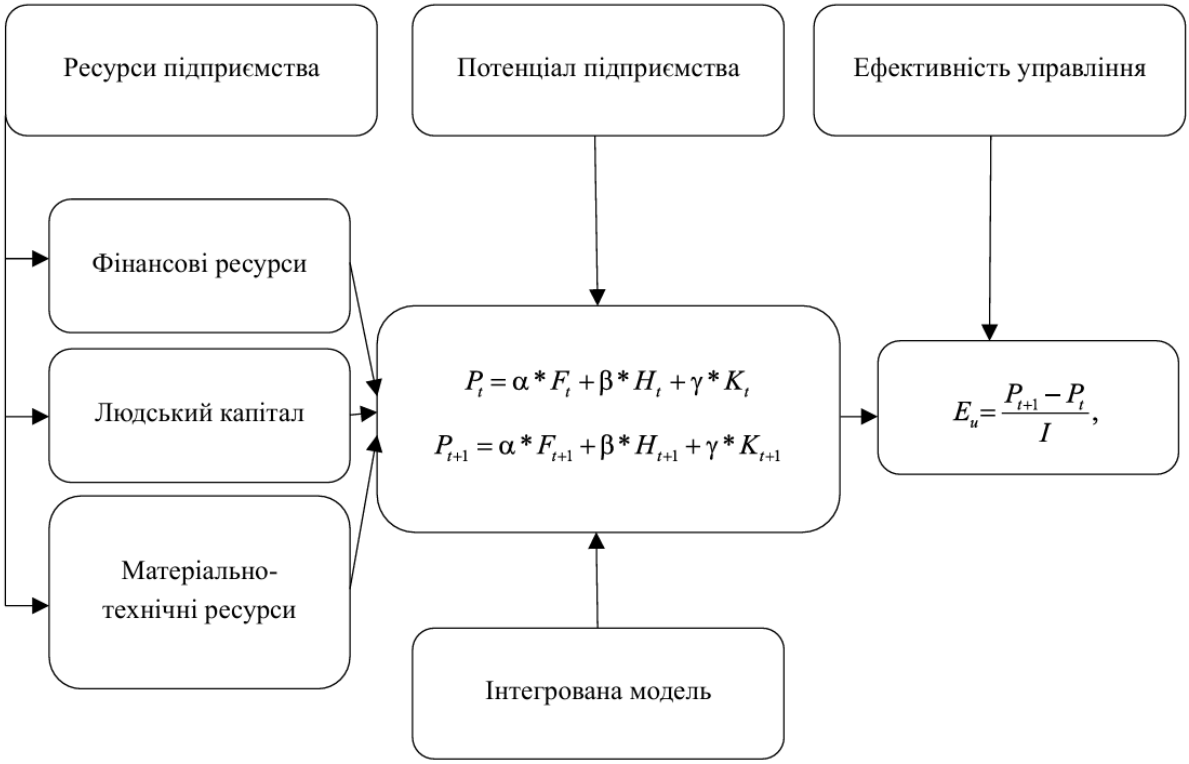

Рисунок 3.2 – Алгоритм інтегрованої моделі управління економічним потенціалом промислового підприємства

Незважаючи на військові дії в середині країни та зовнішні виклики, українські підприємства демонструють здатність до швидкої адаптації та гнучкості. І незважаючи на те, що підприємства функціонують в умовах кризи вже п’ятий рік поспіль, вони продовжують стикатися з певними ризиками, а саме: високою ймовірністю руйнування або пошкодження виробничих потужностей; перебоями у постачанні сировини та комплектуючих; нестабільністю енергопостачання; втратою кваліфікованої робочої сили; зниженням купівельної спроможності споживачів; обмеженим доступом до інвестиційних ресурсів; валютними коливаннями та інфляційним тиском; а також непередбачуваними регуляторними змінами, пов’язаними з воєнним станом та безпековими обмеженнями. І саме ефективне управління потенціалом дозволяє підприємствам ефективно реагувати на воєнні виклики. Підвищення стійкості підприємств вимагає впровадження гнучких виробничих ланцюгів, розвитку стратегічних альянсів, створення резервів

ресурсів і запровадження систем моніторингу зовнішнього середовища. Інтегрована модель оцінки стратегічного економічного потенціалу, запропонована у дослідженні, дозволяє кількісно вимірювати ефективність управлінських рішень та інвестицій в умовах війни і післявоєнного відновлення, а також коригувати стратегії відповідно до змін умов оточуючого середовища. Подальші дослідження в цьому напряму доцільно зосередити на підвищенні потенціалу підприємств через вплив цифрових технологій, зелених інвестицій та їх інтеграції у глобальні ринки після війни.

Висновки до розділу 3

В умовах війни, глобальної економічної нестабільності та структурних перетворень важливою умовою для забезпечення економічної безпеки підприємств задля збереження їх економічного потенціалу є ефективна державна політика України, що стикається з широким спектром складних та взаємопов'язаних викликів:

- нестабільність нормативно-правової бази;
- зростання бюрократичних перепон;
- недостатній доступ до фінансування та механізмів розподілу ризиків;
- зростання військових видатків та податкового навантаження;
- слабка інтеграція місцевих та державних економічних стратегій;
- зростання безпекових ризиків та руйнування інфраструктури;
- непрозорість державної політики та відсутність комунікації на місцях;
- зростання міжнародного економічного та політичного тиску.

Тому стратегічні заходи державної політики в Україні повинні враховувати адаптивний підхід до захисту та зміцнення економічної безпеки підприємств задля збереження їх економічного потенціалу в умовах війни та післявоєнної відбудови. Лише поєднуючи підтримку з довготривалими реформами, сприяючи міжнародній співпраці та зосереджуючись на розвитку ключових секторів, уряд зможе побудувати конкурентоспроможну та безпечну економічну систему.

Незважаючи на військові дії в середині країни та зовнішні виклики, українські підприємства демонструють здатність до швидкої адаптації та гнучкості. І незважаючи на те, що підприємства функціонують в умовах кризи вже п'ятий рік поспіль, вони продовжують стикатися з певними ризиками, а саме: високою ймовірністю руйнування або пошкодження виробничих потужностей; перебоями у постачанні сировини та комплектуючих; нестабільністю енергопостачання; втратою кваліфікованої робочої сили;

зниженням купівельної спроможності споживачів; обмеженим доступом до інвестиційних ресурсів; валютними коливаннями та інфляційним тиском; а також непередбачуваними регуляторними змінами, пов’язаними з воєнним станом та безпековими обмеженнями. І саме ефективне управління потенціалом дозволяє підприємствам ефективно реагувати на воєнні виклики.

Підвищення стійкості підприємств вимагає впровадження гнучких виробничих ланцюгів, розвитку стратегічних альянсів, створення резервів ресурсів і запровадження систем моніторингу зовнішнього середовища. Інтегрована модель оцінки стратегічного економічного потенціалу, запропонована у нашому дослідженні, дозволяє кількісно вимірювати ефективність управлінських рішень та інвестицій в умовах війни і післявоєнного відновлення, а також коригувати стратегії відповідно до змін умов оточуючого середовища. Подальші дослідження в цьому напряму доцільно зосередити на підвищенні потенціалу підприємств через вплив цифрових технологій, зелених інвестицій та їх інтеграції у глобальні ринки після війни.

ВИСНОВКИ

Економічний потенціал підприємства (ЕПП) є реальною здатністю здійснювати цілеспрямовану виробничо господарську діяльність, яка відповідає стратегії розвитку підприємства. Саме тому, вважаємо, що економічний потенціал підприємства доцільно розглядати як можливість і здатність підприємства розвиватися, у певний момент часу, відповідно до поставлений цілей, у визначеному напрямі нарощувати конкурентні переваги. Тому саме на основі збалансованого поєднання та узгодження елементів ЕПП досягається максимально сприятливий вплив на його рівень та ефективність використання; складність дає змогу враховувати, що ЕПП формується не лише на основі наявних ресурсів підприємства, які знаходяться у певній кількості на певний момент часу. Він є складною системою, яка також включає наявні у підприємства можливості, сформовану систему взаємо зв'язків, резерви стійкості та самовдосконалення; синергічність: взаємодія, взаємозв'язки і взаємозумовленість між складовими ЕПП є основою його цілісності та структурованості, крім того, вони зумовлюють виникнення нових властивостей і якостей, які початково не є притаманними елементам, що входять до складу економічного потенціалу підприємства.

Отже, економічний потенціал підприємства виступає узагальнюючою характеристикою його виробничо-господарської діяльності та відображає сукупність взаємопов'язаних складових, ефективне функціонування і взаємодія яких у комплексі забезпечують досягнення поставлених цілей відповідно до обраної стратегії розвитку підприємства.

Оцінювання економічного потенціалу є базовим елементом системи управління підприємством і передбачає ідентифікацію факторів, що впливають на кінцеві фінансові результати діяльності, а також виявлення внутрішніх резервів активізації виробничо-господарських процесів. Ключовою метою такої оцінки є формування науково обґрунтованої стратегії

розвитку підприємства, спрямованої на зниження рівня ризиків та підвищення ефективності використання наявних ресурсів.

Впродовж останніх десятиліть економіка України зазнала перманентної та стрімкої деіндустріалізації, яка відбувалася на тлі зовнішніх кризових потрясінь і відсутності системної, цілеспрямованої промислової політики зі боку держави. Частка переробної промисловості у ВВП України скоротилася до 10,0%, що на 6,5 в. п. менше, ніж середньосвітовий рівень. Галузі переробної промисловості України переживають постійний брак капітальних інвестицій, що уможливлюють розширене відтворення виробництва. При цьому притік прямих іноземних інвестицій залишається вкрай незначним, а в періоди криз та воєнних потрясінь відбувається відтік раніше вкладених інвестицій за кордон. Негативний вплив на перспективи активізації господарської діяльності у переробній промисловості України чинить занепад вітчизняної науково-дослідної сфери. Внаслідок низької інноваційної активності підприємств частка високотехнологічної продукції у структурі доданої вартості переробної промисловості в Україні протягом 2012–2022 рр. впала з 9,7% до 6,8%, а товарів з технологіями вище середнього рівня – з 25,1% до 18,5%. Деіндустріалізація української економіки відбувалася, у першу чергу, внаслідок занепаду передусім наукоємних галузей, натомість діючі ринкові стимули та залучення на зовнішні ринки стимулювали передусім розвиток технологічно простіших виробництв. Слід зауважити, що ці деградаційні процеси відбуваються на тлі повномасштабної війни, тому своєчасне визначення рівня фінансової стійкості дозволяє запобігти ризикам її втрати.

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. У 2022 р. попри війну в Україні, яку розв’язала рф, на підприємстві освоєно

промислове виробництво спеціальних плавлених продуктів-шлаків для використання в шихті при виробництві керамічних флюсів, порошкового дроту та інших зварювальних матеріалів. Основний вид продукції підприємства – зварювальний флюс – це гранульований порошок з розміром зерен від 0,2 до 4 мм, призначений для здійснення зварювальних процесів. Завод має унікальне обладнання для виробництва зварювальних флюсів новим способом – методом подвійного рафінування розплаву. Цей найбільш прогресивний спосіб варіння флюсів, захищений патентами, істотно поліпшив зварювально-технологічні властивості флюсів при збереженні сприятливого співвідношення якості до ціни. У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ІСМ) та система екологічного менеджменту (СЕМ) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. З початком повномасштабної війни в Україні ПрАТ «Запоріжсклофлюс» працює в режимі підтримки господарської діяльності та збереження колективу підприємства.

Стійкі тенденції змін у активах підприємства можна окреслити таким чином: впродовж 2022 – 2024 рр. відбувається поступове зростання питомої ваги необоротних активів у структурі майна; така тенденція свідчить про звужування господарської діяльності; також ознаками звужування господарської діяльності є зниження обсягу виробничих запасів, реалізація готової продукції зі складів, активізація повернення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. В цілому обсяг майна знижується з 228674 тис.грн. на початок 2022 року до 111905 тис.грн. на кінець 2024 р., тобто у два рази. Тобто відбувається капіталізація майна, що є ознакою скорочення обсягу господарської діяльності. Це викликано початком повномасштабної війни рф проти України у лютому 2022 р.

Узагальнюючи тенденції змін у складі та структурі капіталу, можемо констатувати наступне: підприємство має власний фінансовий ресурс, за рахунок якого структура капіталу свідчить про достатній рівень фінансової стійкості, це – нерозподілений прибуток; на початок 2022 р. його обсяг

становить 174237 тис.грн.; на кінець 2024 р. – 75630 тис.грн., тобто відбулось покриття 98607 тис.грн. збитків від господарської діяльності; за рахунок нерозподіленого прибутку впродовж 2022 – 2024 рр. підприємство характеризується стійкою структурою капіталу; питома вага поточних зобов'язань впродовж досліджуваного періоду зросла з 18,4% на кінець 2022 р. до 24,9% на кінець 2024 р., але така питома вага поточних зобов'язань не є критичною з точки зору фінансової стійкості.

До основних тенденцій змін фінансових результатів доцільно віднести такі зміни: починаючи з 2022 р. спостерігається стрімке падіння чистого доходу від реалізації продукції; у 2022 – 2024 рр. не вдалось відновити обсяги господарської діяльності до рівня 2021 р.; підприємство має фінансові можливості формування прибутку лише на рівні валового прибутку; у період 2022 – 2024 рр. підприємство має збитки на рівні операційної діяльності та на рівні чистого прибутку.

Продуктивність праці – виключно економічний показник, який свідчить про кількість продукції, виробленої одним працівником за рік. На початок 2022 року він дорівнює 1383,7 тис.грн. на одну особу, а вже на кінець 2024 р. – лише 547,6 тис.грн. на одну особу, тобто бачимо дійсно звуження обсягу господарської діяльності. Також негативні тенденції щодо звуження обсягу господарської діяльності позначились і на показникові фондовіддачі. На початок 2022 р. він дорівнює 6,863, а на кінець 2024 р. – лише 1,568, тобто суттєво знижується ефективність використання основних засобів у господарській діяльності, тобто відбувається недозавантаження виробничих потужностей підприємства. Така економічна ситуація призводе до зростання частки постійних витрат в собівартості одиниці продукції і може при падінні обсягів виробництва призводити до економічних збитків. Таку ситуацію ми і спостерігаємо у досліджуваного підприємства.

Всі показники рентабельності мають від'ємне значення впродовж усього досліджуваного періоду, лише показник рентабельності продукції має позитивне значення, він розраховується за валовим прибутком, який є

позитивною величиною впродовж 2021 – 2024 рр. Отже, підприємство має всі ознаки банкрутства, тобто втрати фінансової стійкості, тому ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує розробки антикризової стратегії та інших заходів з відновлення фінансової стійкості та стабільності.

Отже, аналіз фінансових результатів та елементів операційних витрат показав, що фінансовий потенціал ПрАТ «Запоріжсклофлюс» поступово знижується з причини збиткової діяльності в останні три роки, однак у підприємства був нерозподілений прибуток, який дозволяв здійснювати покриття збитків. Станом на кінець 2024 р. обсяг цього нерозподіленого прибутку складає всього 75 630 тис.грн. Отже, у подальшому підприємство має ризики, пов’язані з фінансовою неспроможністю покривати збитки минулих років, що може призвести до банкрутства.

В умовах війни, глобальної економічної нестабільності та структурних перетворень важливою умовою для забезпечення економічної безпеки підприємств задля збереження їх економічного потенціалу є ефективна державна політика України, що стикається з широким спектром складних та взаємопов’язаних викликів:

- нестабільність нормативно-правової бази;
- зростання бюрократичних перепон;
- недостатній доступ до фінансування та механізмів розподілу ризиків;
- зростання військових видатків та податкового навантаження;
- слабка інтеграція місцевих та державних економічних стратегій;
- зростання безпекових ризиків та руйнування інфраструктури;
- непрозорість державної політики та відсутність комунікації на місцях;
- зростання міжнародного економічного та політичного тиску.

Тому стратегічні заходи державної політики в Україні повинні враховувати адаптивний підхід до захисту та зміцнення економічної безпеки підприємств задля збереження їх економічного потенціалу в умовах війни та післявоєнної відбудови. Лише поєднуючи підтримку з довготривалими

реформами, сприяючи міжнародній співпраці та зосереджуючись на розвитку ключових секторів, уряд зможе побудувати конкурентоспроможну та безпечну економічну систему.

Незважаючи на військові дії в середині країни та зовнішні виклики, українські підприємства демонструють здатність до швидкої адаптації та гнучкості. І незважаючи на те, що підприємства функціонують в умовах кризи вже п’ятий рік поспіль, вони продовжують стикатися з певними ризиками, а саме: високою ймовірністю руйнування або пошкодження виробничих потужностей; перебоями у постачанні сировини та комплектуючих; нестабільністю енергопостачання; втратою кваліфікованої робочої сили; зниженням купівельної спроможності споживачів; обмеженим доступом до інвестиційних ресурсів; валютними коливаннями та інфляційним тиском; а також непередбачуваними регуляторними змінами, пов’язаними з воєнним станом та безпековими обмеженнями. І саме ефективне управління потенціалом дозволяє підприємствам ефективно реагувати на воєнні виклики.

Підвищення стійкості підприємств вимагає впровадження гнучких виробничих ланцюгів, розвитку стратегічних альянсів, створення резервів ресурсів і запровадження систем моніторингу зовнішнього середовища. Інтегрована модель оцінки стратегічного економічного потенціалу, запропонована у нашому дослідженні, дозволяє кількісно вимірювати ефективність управлінських рішень та інвестицій в умовах війни і післявоєнного відновлення, а також коригувати стратегії відповідно до змін умов оточуючого середовища. Подальші дослідження в цьому напряму доцільно зосередити на підвищенні потенціалу підприємств через вплив цифрових технологій, зелених інвестицій та їх інтеграції у глобальні ринки після війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Jeżak J., Strategiczne zarządzanie przedsiębiorstwem, Łódź 1990, s. 141.

2. Орєхова А.І. Економічний потенціал підприємства: сутнісні характеристики та структуризація. URL:

3. Прокопишак В.Б. Формування фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств: Монографія. – Львів: Видавництво: Ліга-Прес, 2013. 259 с.

4. Васьківська К. В., Науменко В. В., Довбенко А. Я., Шуєва Д. Д. Активізація підприємницької діяльності об’єднаних територіальних громад в умовах різноукладності. Вісник ЛНАУ: економіка АПК. 2019. № 26. С. 5 – 10. URL: https://doi.org/10.31734/economics2019.26.005 (дата звернення: 15.09.2025).

5. Костирко Р. О. Комплексний підхід до стратегічного аналізу потенціалу фінансово-економічної стійкості господарюючого суб'єкта. Вісник Нац. університету «Львівська Політехніка». Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2007. № 578. С. 141 – 145.

6. Балацкий О. Ф. Экономический потенциал административных и производственных систем: моногр. Сумы : Университетская книга, 2006. 972 с.

7. Васьківська К.В., Децик О.І. Інвестиційна діяльність суб’єктів підприємництва в системі бізнес адміністрування. Монографія/ За заг. ред. К. В. Васьківської. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2019. 192 с.

8. Савченко В.Ф. Потенціал національної економіки України: моногр. Чернігів: ЧДІЕіУ, 2009. 273 с.

9. Шкроміда Н. Я. Комплексна оцінка економічного потенціалу суб’єктів господарювання. Економічний аналіз: Зб. наук праць. Тернопіль: Економічна думка. Тернопіль: ТНУ, 2011. Вип. 9, Ч. 1. С. 383 – 386.

10. Лапин Е.В. Экономический потенциал предприятия: монография. Сумы: Университетская книга, 2002. 309 с.

11. Особливості формування економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань / О.І. Маслак, Л.А. Квятковська, О.О. Безручко. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 9 (135). С. 36–46.

12. Пантелєєв М.С., Шматько Н.М. Формування механізму стратегічного управління потенціалом підпри ємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2013. № 41. С. 209–215.

13. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 352 с.

14. Березін О.В., Плотник О.Д. Економічний потенціал аграрних підприємств: механізми формування та розвитку. Полтава: Інтер Графіка, 2012. 221 с.

15. Квасній Л.Г. Антикризове управління економічним потенціалом. Бізнес Інформ. 2012. № 5. С. 248–250.

16. Маслак О.І., Квятковська Л.А., Безручко О.О. Особливості формування економічного потенціалу під приємства в умовах циклічних коливань. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 9 (135). URL: file:///C:/Users/ USER/Downloads/ape_2012_9_5.pdf (дата звернення: 02.09. 2026).

17. Ареф'єва О.В., Харчук Т.В. Економічні засади формування потенціалу підприємства. Актуальні про блеми економіки. 2008. № 7. С. 71–76.

18. Пілецька С.Т., Коритько Т. Ю., Лукаржевська-Мялик В. М. Економічний потенціал розвитку під приємства в системі управління його безпекою. Економіка та суспільство. 2024. Випуск 44. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726 (дата звернення: 02.09. 2026).

19. Крилов Д. В. Структура та принципи фінансово-економічного потенціалу підприємства в сучасних умовах. Проблеми сучасних

трансформацій. Серія: економіка та управління. 2024. № 14. URL: https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2024-14-04-09/2024-14-04-09 (дата звернення: 02.09. 2025).

20. Наказ Міністерства економіки України «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства» № 1361 від 26.10.2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1361665-10#Text (дата звернення 10.09.2025).

21. Official website of the State Statistics Service of Ukraine. Available at: https://www.ukrstat.gov.ua.

22. Information Agency UNIAN (2023). Ukrainian GDP fell by 29,2 % at the end of 2022 – Ministry of Economy. Available at: https://www.unian.ua/economics/finance/vvp-ukrajini-za-pidsumkom-2022-roku vpav-na-29-2-minekonomiki-12178173.html.

23. Study of the state of business in Ukraine (June 2023) (2023). Available at: https://business.diia.gov.ua/uploads/6/32044-biznes_2023_hvila_12.pdf.

24. State and prospects of SMEs in Ukraine: research results (2023). Economic truth. Available at: https://www.epravda.com.ua/columns/2023/05/1/699634

25. Express assessment of the impact of the war on micro, small and medium enterprises in Ukraine (2022). Analytical report. Kyiv, United Nations Development Program in Ukraine. Available at: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-10/UA_Rapid_Assessment_of_War_on_MSMEs_in_Ukraine_0.pdf

26. Промислове виробництво в Україні падає. URL: https://argumentua.com/novini/promislove-virobnitstvo-v-ukraini-padae (дата звернення: 24.10.2025).

27. Індекси промислової продукції за видами діяльності та основними промисловими групами у 2007–2023 рр. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення: 24.10.2025).

28. International Yearbook of Industrial Statistics: Edition 2023. UNIDO. URL: https://stat.unido.org/publications/international-yearbook-industrial-statistics-2023

29. National accounts database (updated in February 2024). UNIDO. URL: https://stat.unido.org/data/table?dataset=national-accounts

30. Гужва І.Ю., Гончаренко К.О. Промисловість України: сучасні тенденції та фактори розвитку. Формування ринкових відносин в Україні. 2020. № 1. С. 18–24.

31. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010-2022 роки. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення: 24.11.2025).

32. Pulii O.V. Investytsiina aktyvnist pererobnoi promyslovosti Ukrainy. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini. 2021. № 5. S. 59–67.

33. Lebeda T.B. Stan finansuvannia naukovykh i naukovo-tekhnichnykh robit v Ukraini: statysty chnyi rozriz. Problemy nauky. 2012. Vyp. 11. S. 2–6.

34. Research and development expenditure (% of GDP). The World Bank data. URL: https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.GD.ZS

35. Vprovadzhennia innovatsii na promyslovykh pidpryiemstvakh (2000–2020). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/

36. Офіційний сайт ПрАТ «Запоріжсклофлюс». URL: https://www.steklo-flus.com/ (дата звернення: 23.11.2025).

37. Галиняк Л., Співак С. Управління кадровими ризиками та перспективи нарощування кадрового потенціалу. Економіка та суспільство. 2024. 66. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-95 (дата звернення: 23.11.2025).

38. Співак С., Мариняк Б. Особливості формування стратегії розвитку підприємств в умовах війни. Економічний аналіз. 2023. Том 33. № 4. С. 59–65. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2023.04.059 (дата звернення: 23.11.2025).

39. Kuzior A., Arefieva O., Poberezhna Z., Ihumentsev O. The Mechanism of Forming the Strategic Potential of an Enterprise in a Circular Economy. Sustainability. 2022. No. 14(6). DOI: https://doi.org/10.3390/su14063258 (дата звернення: 26.11.2025).

40. Костецька Н. І. Стратегічне управління потенціалом підприємства: теоретико-методичні аспекти. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2021. № 20. С. 51–55. DOI: https://doi.org/10.20535/2307-5651.20.2021.252604 (дата звернення: 24.11.2025).

41. Скібська К. О., Козир Р. С. Управління бізнесом під час війни. Бізнес інформ. 2024. № 6. DOI: https://doi.org/ 10.32983/2222-4459-2024-6-332-339 (дата звернення: 25.11.2025).

42. Діяльність вітчизняних підприємств під час війни в Україні: дослідження реального стану та потреб (липень 2022). Київ: Центр ресурсоефективного та чистого виробництва, 2022. 23 с. URL: https://www.recpc.org/wp-content/uploads/2022/11/National_businesses_during-war_2022.pdf (дата звернення 15.11.2025).

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	2023 | 10 | 30
за ЄДРПОУ	00233235
за КАТОТТГ [1]	UA23060070010385728
за КОПФГ	230
за КВЕД	20.59

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
Територія ЗАПОРІЗЬКА
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
Вид економічної діяльності Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.
Середня кількість працівників [2] 301
Адреса, телефон вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, Україна 2397061

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 968	1 965
первісна вартість	1001	1 976	1 976
накопичена амортизація	1002	8	11
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 045	3 368
Основні засоби	1010	85 572	77 755
первісна вартість	1011	141 412	143 626
знос	1012	55 840	65 871
Інвестиційна нерухомість	1015	215	210
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	51	56
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	308	220
Відстрочені податкові активи	1045	3 171	3 086
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**95 279**	**86 604**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	66 862	49 249
виробничі запаси	1101	23 320	29 686
незавершене виробництво	1102	1 679	4 143
готова продукція	1103	41 863	15 420
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 664	4 375
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 435	148
з бюджетом	1135	21 182	6 671
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 354	4 354
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 821	933
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	12 774	9 462
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов’язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 657	1 253
Усього за розділом II	**1195**	**133 395**	**72 091**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**-**	**-**
Баланс	**1300**	**228 674**	**158 695**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	174 237	122 519
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**174 940**	**123 222**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	8 765	6 309
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**8 765**	**6 309**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 157	2 151
товари, роботи, послуги	1615	23 069	12 285
розрахунками з бюджетом	1620	982	464
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 046	395
розрахунками з оплати праці	1630	3 613	1 478
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	629	2 170
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	6 944	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 392	8 110
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	137	64
Усього за розділом III	**1695**	**44 969**	**29 164**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	**-**	**-**
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**228 674**	**158 695**

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

Головний бухгалтер **Хижняк Світлана Вікторівна**

[1] Коди бінатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2023 12 31
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Заноріжсклофлюс"	за ЄДРПОУ 00233545
Територія	ЗАПОРІЗЬКА	за КАТОТТГ [1] UA23060070010385728
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.	за КВЕД 20.59
Середня кількість працівників [2]	148	
Адреса, телефон	вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, Україна 2397061	

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 965	2 043
первісна вартість	1001	1 976	2 055
накопичена амортизація	1002	11	12
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 368	6 112
Основні засоби	1010	77 755	72 058
первісна вартість	1011	141 394	144 458
знос	1012	63 639	72 400
Інвестиційна нерухомість	1015	210	206
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	56	60
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	220	121
Відстрочені податкові активи	1045	3 086	5 067
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**86 604**	**85 607**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	49 249	33 595
виробничі запаси	1101	29 686	20 649
незавершене виробництво	1102	4 143	1 980
готова продукція	1103	15 420	10 966
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 375	2 441
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	148	144
з бюджетом	1135	6 671	4 179
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 354	4 139
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	928	192
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	9 462	4 018
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 253	944
Усього за розділом II	**1195**	**72 086**	**45 513**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**158 690**	**131 120**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	122 211	93 911
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**122 914**	**94 614**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6 309	6 645
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**6 309**	**6 645**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 151	2 521
товари, роботи, послуги	1615	12 285	12 194
розрахунками з бюджетом	1620	464	976
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	395	351
розрахунками з оплати праці	1630	1 478	1 267
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 170	94
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 047	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	8 413	10 371
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	64	40
Усього за розділом III	**1695**	**29 467**	**29 861**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**158 690**	**131 120**

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Головний бухгалтер **Хижняк Світлана Вікторівна**

Електронний підпис ЕП

Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Звіт начастість з порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2025 01 01
Підприємство	**Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**	за ЄДРПОУ 00293785
Територія	ЗАПОРІЗЬКА	за КАТОТТГ UA23060070010385728
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.	за КВЕД 20.59
Середня кількість працівників [2]	200	
Адреса, телефон	вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, Україна	2397061

ДОКУМЕНТ ОТРИМАНО

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2024 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 043	2 074
первісна вартість	1001	2 055	2 096
накопичена амортизація	1002	12	22
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 112	4 417
Основні засоби	1010	72 058	67 604
первісна вартість	1011	144 458	149 314
знос	1012	72 400	81 710
Інвестиційна нерухомість	1015	206	202
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	60	64
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	121	10
Відстрочені податкові активи	1045	5 067	6 159
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**85 607**	**80 466**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	33 595	24 104
виробничі запаси	1101	20 649	14 376
незавершене виробництво	1102	1 980	1 792
готова продукція	1103	10 966	7 936
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 441	2 542
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	144	39
з бюджетом	1135	4 179	4 179
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 139	4 139
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	192	127
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 018	51
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	933	397
Усього за розділом II	**1195**	**45 502**	**31 439**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**131 109**	**111 905**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	93 898	75 630
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**94 601**	**76 333**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6 645	7 763
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**6 645**	**7 763**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 521	2 493
товари, роботи, послуги	1615	12 195	6 178
розрахунками з бюджетом	1620	976	563
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	352	298
розрахунками з оплати праці	1630	1 267	1 045
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	94	391
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 047	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	10 371	9 644
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	40	5 150
Усього за розділом III	**1695**	**29 863**	**27 809**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**131 109**	**111 905**

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Головний бухгалтер **Безкіш Валентина Олександрівна**

Електронний підпис ЕП

1) Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2) Визначається згідно з порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	106 782	487 057
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(91 111)	(432 160)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	15 671	54 897
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	14 919	15 200
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(16 597)	(23 708)
Витрати на збут	2150	(6 423)	(24 807)
Інші операційні витрати	2180	(54 379)	(36 362)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(46 809)	(14 780)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	42	52
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(2 169)	(869)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 697)	(38)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Електронний підпис ЄП

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(51 633)	(15 635)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(85)	1 946
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(51 718)	(13 689)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(51 718)	(13 689)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	67 556	389 176
Витрати на оплату праці	2505	41 918	79 961
Відрахування на соціальні заходи	2510	8 655	15 430
Амортизація	2515	10 038	9 128
Інші операційні витрати	2520	33 954	30 951
Разом	**2550**	162 121	524 646

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(9,44878)	(2,50096)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(9,44878)	(2,50096)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Керівник Нетяга Володимир Іванович

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Головний бухгалтер Хижняк Світлана Вікторівна

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2024	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	126 823	105 466
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(91 667)	(90 410)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	35 156	15 056
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 411	14 919
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(18 755)	(16 597)
Витрати на збут	2150	(4 106)	(6 466)
Інші операційні витрати	2180	(46 306)	(54 024)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(28 600)	(47 112)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	32	42
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(1 680)	(2 169)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(34)	(2 697)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(30 282)	(51 936)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 982	(85)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(28 300)	(52 021)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(28 300)	(52 021)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	101 283	67 556
Витрати на оплату праці	2505	39 388	41 918
Відрахування на соціальні заходи	2510	7 656	8 655
Амортизація	2515	10 013	10 038
Інші операційні витрати	2520	24 241	33 954
Разом	**2550**	182 581	162 121

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(5,17)	(9,50)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(5,17)	(9,50)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ Нетяга Володимир Іванович

Головний бухгалтер ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА Хижняк Світлана Вікторівна

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2025	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2024 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	109 511	126 823
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(87 224)	(91 667)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	22 287	35 156
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	6 889	5 411
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(22 067)	(18 755)
Витрати на збут	2150	(3 516)	(4 106)
Інші операційні витрати	2180	(21 207)	(46 306)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(17 614)	(28 600)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	22	32
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(1 768)	(1 680)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(34)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(19 360)	(30 282)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 092	1 982
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(18 268)	(28 300)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(18 268)	(28 300)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	74 335	101 283
Витрати на оплату праці	2505	30 181	39 388
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 151	7 656
Амортизація	2515	9 372	10 013
Інші операційні витрати	2520	16 982	24 241
Разом	**2550**	137 021	182 581

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(3,34)	(5,17)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(3,34)	(5,17)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ — Нетяга Володимир Іванович

Головний бухгалтер ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА — Безкіш Валентина Олександрівна

Електронний підпис ЕП